Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δραχ. 5

ΗΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκεκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας —Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932— ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὲς 100. Ἑξάμηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50, Ἀμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 41ος | *Ἀθῆναι, 28 Ἀπριλίου 1934* | *Ἔτος 56ον.—Ἀριθ. 22*

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ANDRÉ LAURIE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Οἱ φρόνιμες αὐτὲς διαταγὲς μεγάλωσαν τὸ θάρρος ποὺ εἶχε δώσει στοὺς ναυαγοὺς ὁ ἐθνικὸς ὕμνος. Ἄλλωστε ἡ θάλασσα ἦταν τόσο γαλήνια, ὁ οὐρανὸς τόσο γελαστός, κι' ὅλες ἐκεῖνες οἱ βάρκες τόσο καθαρὲς κι' ὁμορφες, μὲ τὶς σημαῖες τους, ὥστε τὸ θέαμα, αὐτὸ καθεαυτό, ἔδιωχνε τὴν ἰδέα τοῦ κινδύνου. Ἔτσι τὸ ναυάγιο εἶχε δῶη γιορτῆς. Ἔμοιαζε μὲ θαλάσσια ἐκδρομὴ γιὰ διασκέδαση ἢ μὲ λεμβοδρομία.

Κι' ὅμως ἡ περίσταση ἦταν κρίσιμη καὶ σχεδὸν ἀπελπιστική. Ὅταν ὁ πλοίαρχος ἔλεγε πὼς θἄφθαναν στὴ νῆσο Πάσχα ἢ θὰ συναντοῦσαν στὸ δρόμο κανένα πλοῖο, λίγες ἐλπίδες εἶχε κι' αὐτὸς ὁ ἴδιος. Γιατὶ ἦτον καλὸς ναυτικός, ἔμπειρος, θετικός, κι' ἤξερε καλὰ τί ἔπρεπε νὰ ἐλπίζῃ καὶ τί νὰ φοβᾶται. . .

Τὰ συμπεράσματά του ὅμως τὰ κρατοῦσε μυστικά, ἔκανε πάντα τὸν αἰσιόδοξο, κι' ἔτσι ἔδινε θάρρος κι' ἐλπίδα στοὺς δυστυχισμένους ναυαγούς, ὥστε νὰ μὴ μάθουν τὴν ἀλήθεια γιὰ τὴ θέση τους παρὰ ὅσο τὸ δυνατὸ ἀργότερα.

Διευθύνθηκαν πρὸς τὰ νοτιοδυτικά. Οἱ βάρκες ἔπιαναν ἕνα διάστημα ἀπὸ ἑκατὸ περίπου μέτρα καὶ προχωροῦσαν μὲ τὰ κουπιὰ γιατὶ δὲν φυσοῦσε καθόλου. Διασκέδαζαν παραβγαίνοντας στὸ τρέξιμο, ἦταν ὅλοι φαιδροὶ κι' ἄλλαζαν ἀπὸ βάρκα σὲ βάρκα χαιρετισμοὺς κι' ἀστειόλογα.

Σὲ λίγο ὁ ἥλιος κατέβηκε στὸν ὁρίζοντα κι' ἔδυσε μέσα σὲ μιὰ πλημμύρα ἀπὸ χρυσάφι, χωρὶς νὰ παντήσῃ στὸν οὐρανὸ κανένα σύννεφο γιὰ νὰ τὸ χρωματίσῃ. Στὶς ἕξῃ γευμάτισαν σ' ὅλες τὶς βάρκες γιὰ πρώτη φορά.

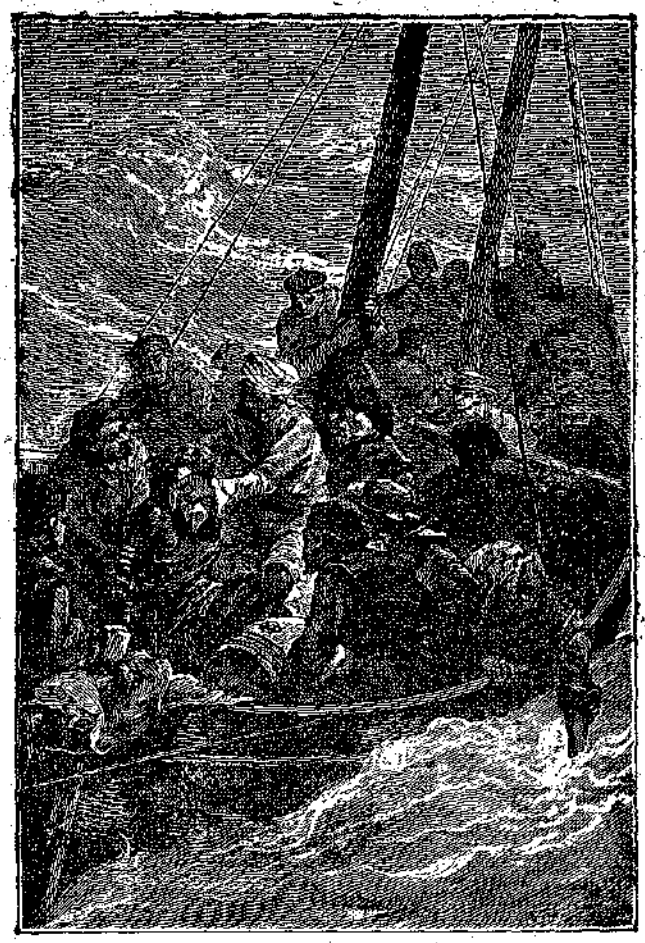

«Ὁ Κάζης πλησίασε τὸν Τὸ-Χὸ καὶ, καθὼς ἦταν δεμένος χειροπόδαρα, τοῦ σαπούνισε τὸ πρόσωπό του . . .»

Ἡ διαταγὴ τοῦ πλοιάρχου εἶχ' ἐκτελεσθεῖ κατὰ γράμμα. Κάθε βάρκα εἶχε σαράντα ψυχὲς κι' ἦταν ἐφοδιασμένη μὲ 240 λίτρες νερό, 120 λ. κρασί, 200 χιλιόγραμμα γαλέτα κι' 100 χιλιόγραμμα βωδινὸ παστό. Ἂν καθένας ἔπαιρνε ἀπὸ 250 γραμμάρια τὴν ἡμέρα, ὑπῆρχε κρέας γιὰ δέκα ἡμέρες, γαλέτα γιὰ δυὸ περίπου ἑβδομάδες, κρασὶ καὶ νερὸ γιὰ δώδεκα ἡμέρες. Ὁ ἁπλὸς αὐτὸς ὑπολογισμὸς τοὺς ἔκαμε ὅλους νὰ βροῦν νοστιμώτατο καὶ τὸ παστὸ κρέας καὶ τὸ σκληρὸ παξιμάδι—πράγματα ποὺ μέσα στὸ πλοῖο δὲν τἀγαποῦσαν τόσο. Ἔφαγαν μὲ δρεξη, κανένας δὲν πέταξε οὔτε ψίχουλο· ἀκόμα καὶ νερὸ ἤπιαν πολὺ—καθένας τὴ μερίδα του ὅλη—ποτὸ ποὺ λίγο ἐκτιμοῦν καὶ λίγο πίνουν οἱ ναυτικοί.

Κι' ἦρθε ἡ νύχτα. Εὐτυχῶς ἦταν ζεστὴ σὰν ὡραία ἀνοιξιάτικη ἡμέρα τῆς Εὐρώπης, καὶ γι' αὐτὸ ἡ ἔλλειψη στέγης δὲν ἦταν τόσο ἐπαισθητή. Φαντασίες ζωηρὲς καὶ ρωμαντικές, σὰν τοῦ Χάνδου, τῆς Ἄνθῆς, κι' αὐτοῦ ἀκόμα τοῦ Παύλου, —ποὺ εἶχε γίνει τώρα εὐαίσθητος πρὸς τὶς φυσικὲς ὁμορφιὲς—βρῆκαν στὴν ἀρχὴ ἀληθινὰ ἡδονικὸ τὸν μακρὺ αὐτὸν περίπατο μέσα στὸν ἀπέραντο ὠκεανό, κάτω ἀπὸ τοὺς ἀστερισμοὺς τοῦ νότιου ἡμισφαιρίου. Τὰ κόκκινα φανάρια ἀπ' τὶς ἄλλες βάρκες ἔδειχναν ἐδῶ κι' ἐκεῖ τὸ βαθὺ γαλάζιο τῆς θάλασσας. Δὲν ἦταν μόνοι, κι' ὅμως πόσο μικροὶ κι' ἀδύνατοι λογιζόνταν στὸ κέντρο τοῦ ἀπέραντου κύκλου τοῦ νυχτερινοῦ ὁρίζοντα! Ἡ ἰδέα ἐνὸς ἐν-

δεχόμενου κινδύνου τοὺς ἔκαμε νὰ μὴ ἐκτιμοῦν τόσο τὴν τωρινὴ ἀσφάλεια. Πρᾶγμα παράξενο! ἡ Ἀνθὴ σχεδίαζε νὰ γράψῃ στὶς φίλες της, στὴν Καλκούττα, τὶς ἐντυπώσεις της, ἀπὸ τὸν πρῶτο λιμένα ὅπου θὰ ἔβρισκε γραμματοκιβώτιο.

Ὁ Χάνδος, ὁ Παῦλος κι' ὁ κ. Κλοακὲν ζητοῦσαν ἐπίμονα νὰ παίρνουν κι' αὐτοὶ τὰ κουπιὰ ὅταν κουράζονταν οἱ ναῦτες. Ὁ Κάζης, μὲ τὴν πολύτιμη ζώνη του, τὸ χαλὶ τῆς πρώρας καὶ δυὸ κουπιά, κατώρθωσε νὰ κάμῃ ἀληθινὴ καμπίνα γιὰ τὴν κ. Ὀμόλλεῦ καὶ τὴν Ἀνθή. Κατὰ τὰ μεσάνυχτα, τὸ πλήρωμα διαιρέθηκε σὲ τρεῖς ὁμάδες, ποὺ οἱ δυὸ θὰ κοιμόνταν ἐνῶ ἡ τρίτη θὰ κωπηλατοῦσε. Ξαπλώθηκαν στοὺς πάγκους, ἔκαμαν μαξιλάρια τὰ σπρόρρουχα ποὺ εἶχαν μαζί τους, κι' ἀποκοιμήθηκαν.

Τὸ πρωὶ οἱ βάρκες βρέθηκαν χωρισμένες περισσότερο ἀπὸ τὴν προτεραία, ἀλλὰ στὶς δώδεκα καὶ μισή, σύμφωνα μὲ τὴ διαταγή, συγκεντρώθηκαν ὅλες. Εἶχαν κάμει 29 ναυτικὲς λεῦγες, ἀλλὰ εἶχαν παρεκκλίνει πρὸς τὰ νότια περισσότερο ἀπ' ὅσο χρειαζόταν γιὰ νὰ βρίσκουνται πάντα στὸ δρόμο ποὺ ἔφερνε ἴσια στὴ νῆσο Πάσχα. Ἡ γενικὴ αὐτὴ λοξοδρόμηση ἔδειχνε πὼς βρισκόνταν πάνω σὲ ρεῦμα ποὺ διευθυνόταν πρὸς τὸ νότιο πόλο. Χρειάσθηκε λοιπὸν νὰ τὸ λάβουν κι' αὐτὸ ὑπόψει γιὰ νὰ κανονίζουν στὸ ἑξῆς τὸ δρόμο τους. Οἱ κυβερνῆτες ὑπολόγισαν καθένας χωριστά, κι' ἔγεινε παραδεκτὸ ἀπ' ὅλο τὸν στολίσκο ἕνας μέσος δρος. Ὑστερα ξεκίνησαν πάλι.

Μέσα στὶς βάρκες βασίλευε ἡ αὐστηρότερη πειθαρχία. Οἱ κωπηλάτες ἄλλαζαν μὲ τὴ μεγαλύτερη ἀκρίβεια. Ἀλλὰ ἡ ἐλπίδα νὰ φθάσουν σ' ἕξη ἡμέρες δειχνόταν ὁλοένα καὶ πιὸ χιμαιρική... Ὅλοι τώρα εἶχαν ξαναπάρει τὶς συνήθειές τους. Οἱ ναῦτες, καθένας μὲ τὴ σειρά του, ἔλεγαν διάφορες θαλασσινὲς ἱστορίες, κι' ἕνας ἀπὸ κεῖνους ποὺ ἀκουγόταν πιὸ εὐχάριστα, ἦταν ὁ Κομπεροῦσσος. Ἡ κυρία Ὀμόλλοῦ κι' ἡ Ἀνθὴ φυλλομετροῦσαν δυὸ-τρία βιβλία ποὺ εἶχαν πάρει μαζί τους. Ὁ Παῦλος κι' ὁ Χάνδος, κουρασμένοι ἀπὸ τὴν κωπηλασία, κοιμόνταν στὰ διαλείμματα.

Μόνο ὁ Κάζης ἀγρυπνοῦσε διαρκῶς. Εἶχε παρατηρήσει κάτι παράξενο κατὰ τὶς πέντε τὸ βράδυ.

Ὁ κ. Κλοακέν, ποὺ ὁ κίνδυνος κι' ἡ ἀγωνία δὲν τὸν εἶχαν κάνει ν' ἀφήσῃ τὶς ἀγαπητές του μελέτες, εἶχε βγάλει ἀπὸ τὴν τσέπη τὸ πολύτιμο χαρτοφυλάκιο ποὺ εἶχε μέσα τὴ χρυσὴ πλάκα τοῦ Κανδαχάρ. Περιττὸ νὰ ποῦμε πὼς κανένας φόβος δὲν ἦταν νὰ τὴν ξεχάσῃ στὴν Ἥρα, γιατὶ δὲν τὴν ἀποχωριζόταν ποτέ. Γιὰ χιλιοστὴ ἴσως φορὰ τὴν κοίταζε, τὴν ἐξέταζε, τὴ μελετοῦσε σιωπηλά. Τὸ θέαμα δὲν ἦταν καθόλου εὐχάριστο γιὰ τὸν Κάζη, ποὺ ξέρουμε πόσο μισοῦσε τὴν πλάκα ἐκείνη· καὶ γιὰ νὰ μὴν τὴ βλέπῃ, ὁ πιστὸς στρατιώτης, γύρισε κατὰ τὴν πρύμνη.

Τότε ἄξαφνα ἔπιασε ἕνα κίνημα τοῦ Τὸ-Χό: Ὁ παράξενος αὐτὸς ἄνθρωπος ἀνασηκώθηκε, γούρλωσε τὰ μάτια του καὶ κοίταζε τὴ χρυσὴ πλάκα μ' ἔκσταση, μὲ λατρεία, μὲ ἀπληστία. Ὥς τὴ στιγμὴ ἐκείνη, δὲν εἶχε μετακινηθεῖ σχεδὸν ἀπὸ τὴ θέση του, συμμαζεμένος ἐκεῖ σὰ ζῶο, τρώγοντας καὶ πίνοντας ὅ,τι τοῦ ἔδιναν, παίρνοντας κάποτε καὶ τὸ κουπί, ὅταν οἱ ναῦτες τοῦ τὸ ἔβαζαν στὸ χέρι, ἀλλ' ἀδιάφορος κατὰ τὸ φαινόμενο γιὰ ὅλα ὅσα συνέβαιναν γύρω του. Δὲν μποροῦσε λοιπὸν νὰπατηθῇ κανεὶς ἀπὸ τὴν ἔκφραση τῶν ματιῶν του τὴ στιγμὴ ἐκείνη. Ἦταν ἔκφραση πόθου ζωηροῦ, διάπυρου, ἄγριου, ἀκατανίκητου, ποὺ δὲν εἶχε καμμιὰ σχέση μὲ τὴ συνηθισμένη ἀπάθεια κι' ἠλιθιότητα τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ κ. Κλοακὲν φύλαξε τὴν πλάκα στὴν τσέπη του. Ὁ Τὸ-Χὸ κατάλαβε πὼς τὸν τσάκωσαν νὰ κοιτάζῃ ἔτσι. Ξεκαπῆρε ἀμέσως τὴ συνηθισμένη του ὄψη καὶ σὲ λίγο ἔκαμε τὸν κοιμισμένο.

Ἀλλὰ ἡ ὑποψία τοῦ Κάζη ἀγρυπνοῦσε. Βέβαιος ἀπὸ καιρὸ πὼς ἡ πλάκα τοῦ Κανδαχὰρ ἦταν ἡ αἰτία ὅλων τῶν κακῶν ποὺ βρῆκαν τὴν οἰκογένεια Ροβινσῶν, δὲν ἐδίστασε νὰποδώσῃ σ' αὐτὴν καὶ τὸ ναυάγιο τῆς Ἥρας. Ἀπὸ ποῦ λοιπὸν ὁ ἐλεεινὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος αἰσθανόταν τόσο ἐνδιαφέρο γιὰ τὴν πλάκα; Γιατὶ ἠλεκτρίσθηκε μόλις τὴν εἶδε, ἀφίνοντας ξαφνικὰ τὴ ζωώδική του ἀπάθεια; Καὶ γιατὶ τὴν ξαναπῆρε ἀμέσως μόλις κατάλαβε πὼς τὸν παρετήρησαν; Μήπως ἔπαιζε κανένα πρόσωπο! Μήπως δὲν ἦταν ὅ,τι φαινόταν; Μά τότε τί ἦταν; τί ἤθελε; Μὲ ποιὸ σκοπὸ ἔκανε τὸν ἠλίθιο;

Ὁ Κάζης δὲν μποροῦσε νὰ βρῇ τὴ λύση τοῦ προβλήματος. Ξαφνικὰ ὅμως ἔν' ἀμυδρὸ φῶς ἔγινε στὸ νοῦ του. Τοῦ φάνηκε πὼς ὁ Τὸ-Χό, ὅπως τὸν εἶδε πρὸ ὀλίγου ὄρθιο καὶ προσηλωμένο στὴ χρυσὴ πλάκα, δὲν τοῦ ἦταν ἄγνωστος. Κάπου εἶχε ἰδεῖ μιὰ μορφή, ἕνα βλέμμα, μιὰ κατατομή, ποὺ τοῦ ἔμοιαζαν. Ἀλλὰ ποῦ; πότε; Ὁ Κάζης δὲν ἤξερε, δὲν μποροῦσε νὰ θυμηθῇ. Ἡ ὑποψία του δὲν ἦταν ἀκόμα ὡρισμένη. Ἀλλ' ἀδιάφορο, ἡ ὑποψία εἶχε γεννηθεῖ κι' ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη εἶχε τὰ μάτια του πάνω στὸν Τὸ-Χό.

Μετὰ μιὰ ὥρα δὲν εἶχε ἀμφιβολία: Ὁ Τὸ-Χὸ καταλάβαινε πὼς τὸν κοίταζαν καὶ προσπαθοῦσε νὰ δείχνῃ πὼς δὲν *πρόσεχε* αὐτὴ τὴν ἐπαγρύπνηση. Ἀλλὰ τὴν ἐπρόσεχε πολύ.

Τοῦ κάκου ἔκανε τὸν κοιμισμένο. Δυὸ τρεῖς φορὲς ὁ Κάζης τὸν ἔπιασε νὰ μισανοίγῃ τὰ μάτια καὶ νὰ ρίχνῃ γύρω του λαθραίες ματιές. Αὐτὸ γινόταν, ἀλήθεια, μὲ θαυμαστὴ τέχνη· ἀλλὰ ἕνας Ἰνδὸς δὲν παγιδεύεται εὔκολα ἀπὸ μιὰ τόσο ἁπλὴ κατεργαριά. Ὁ Κάζης κατάλαβε ἀμέσως πὼς ὁ ὕποπτος ἄνθρωπος, ἀκοίμητος, κρυφοκοίταζε...

Σκέφθηκε τότε πώς, γιὰ νὰ τὸν ἐπιβλέπῃ πιὸ ἀποτελεσματικά, ἔπρεπε νὰ φαίνεται πὼς οὔτε κἂν τὸν προσέχει. Κι' ἀμέσως τοῦ γύρισε τὰ νῶτα.

Ἀλλὰ κι' ὁ Τὸ-Χὸ εἶχε πιάσει τὸ μαγνητικὸ βλέμμα τοῦ Κάζη καρφωμένο ἀπάνω του. Καὶ δὲν ἤθελε τίποτα περισσότερο γιὰ νὰ πάρῃ τὰ μέτρα του.

Τότε, μεταξὺ τῶν δυὸ αὐτῶν ἀντιπάλων ἄρχισε μιὰ παράξενη, βουβὴ κι' ἀκήρυχτη μονομαχία. Ἐνῶ φαινόνταν ὁλωσδιόλου ξένοι κι' ἀδιάφοροι ὁ ἕνας πρὸς τὸν ἄλλον, προσπαθοῦσαν, τόσο ὁ Κάζης, ὅ,τι κι' ὁ Τὸ-Χό, νὰ μὴ χάνουν στιγμὴ ἀπ' τὰ μάτια τους τὸν ἀντίπαλο. Κατὰ τὸ φαινόμενο, τίποτ' ἀπὸ τὸ ζωώδικο ἦθος του δὲν εἶχε ἀφήσει ὁ Τὸ-Χό. Ἀλλὰ κάπου-κάπου μιὰ σπασμωδικὴ κίνηση τῶν βλεφάρων, τῶν χειλιῶν, τῆς μύτης, ἐπρόδιδε τὴν προσοίγνή του. Ὁ Κάζης ἐξακολουθοῦσε νὰ τοῦ στρέφῃ τὰ νῶτα. Ἀλλὰ κι' αὐτὴ ἡ ἐπιμονὴ ἦταν μιὰ σπουδαία ἔνδειξη γιὰ τὸν ἄλλον

Δυὸ ἡμέρες καὶ δυὸ νύχτες μονοχοῦσαν ἔτσι οἱ δυὸ αὐτοὶ ἰσόπαλοι. Στὸ τέλος τῆς δεύτερης ἡμέρας—ἦταν ἡ τέταρτη ἀπὸ τὸ ναυάγιο—οἱ ναυαγοὶ παρατήρησαν κάτι πολὺ ἀνησυχαστικό: Τὰ βαρέλια τοῦ νεροῦ καὶ τοῦ κρασιοῦ, ἀντὶ νἄχουν ἀπό 120 λίτρες, εἶχαν μόνο ἀπὸ 100, τόσο γρήγορα γινόταν ἡ ἐξάτμιση κάτω ἀπ' τὸν τροπικὸ ἐκεῖνον ἥλιο. Εἶχαν χάσει δηλαδὴ δυὸ ἡμερῶν νερὸ καὶ τεσσάρων ἡμερῶν κρασί!

Ἀποφάσισαν νὰ ἐλαττώσουν τὴ μερίδα· ἡ δίψα ὅμως *βασάνιζε τώρα* περισσότερο ἀπὸ τὴν πεῖνα τοὺς δυστυχισμένους ἀνθρώπους μέσα στὴ θερμὴ αὐτὴ ἀτμοσφαίρα. Εὐτυχῶς, πρὸς τὸ βράδυ, φύσησε αὔρα, ποὺ ἐπέτρεψε νὰ στηλώσουν τὰ κατάρτια καὶ νὰνοίξουν τὰ πανιά. Ἔκαμαν 12

ναυτικὰ μίλλια χωρὶς νὰ μεταχειρισθοῦν καθόλου τὰ κουπιά. Μ' αὐτὴ τὴν ταχύτητα θὰ μποροῦσαν νὰ φτάσουν στὴ νῆσο Πάσχα σὲ 48 ὧρες. Κι' οἱ κωπηλάτες ἐπωφελήθηκαν ἀπὸ τὴν αὔρα γιὰ νὰ πέσουν στὸν ὕπνο.

Μεσάνυχτα *περασμένα*. Ὁ πλοίαρχος Μανκαρύ, πάντα κοντὰ στὸ τιμόνι, φαινόταν ὁ μόνος σχεδὸν ποὺ δὲν κοιμόταν μέσα σ' ὅλη τὴ βάρκα, ὅταν μιὰ μαύρη σκιά, μὲ τὸ πρόσωπο σκεπασμένο, γλύστρησε, σύρθηκε ἀθόρυβα, ἀνάμεσα στοὺς κοιμισμένους καὶ πλησίασε τὸν κ. Κλοακὲν ποὺ κοιμόταν μὲ τὴ ράχη στὸ κατάρτι. Ἦταν ὁ Τὸ-Χό, ποὺ ἔνόμισε ἴσως πὼς ὁ Κάζης νικήθηκε ἀπ' τὴν κούραση καὶ παραδόθηκε στὸν ὕπνο.

Ἅμα ἔφταιρε κοντὰ στὸν ἀρχαιολόγα, ξαπλώθηκε κεῖ-χάμω κι' ἔμεινε πολλὴν ὥρα ἀκίνητος. Ἔπειτα, σιγὰ-σιγά, ἅπλωσε τὸ χέρι του ὡς τὸ στῆθος τοῦ γειτονά του, μὲ τὸ σκοπὸ βέβαια νὰ τοῦ κλέψῃ τὸ χαρτοφυλάκιο, ὅταν ἔν' ἄλλο χέρι ἄρπαξε τὸ δικό του καὶ τὸ κράτησε σφιχτὰ μὲ τὰ σιδερένια δάχτυλά του.

Ἦταν ὁ Κάζης ποὺ εἶχε προβλέψει τὴν ἀπόπειρα καί, στὸ σκοτάδι τῆς νύχτας, εἶχε εἰδοποιήσει τὸν κ. Κλοακὲν κι' εἶχε ἀλλάξει μαζί του καπέλλο, φόρεμα καὶ θέση. Ἔτσι τὴν ἔπαθε ὁ Τὸ-Χό, ποὺ κάθε ἄλλο βέβαια μποροῦσε νὰ φαντασθῇ παρὰ πὼς στὴ θέση ἐκείνη, μὲ τὰ ροῦχα τοῦ κ. Κλοακέν, ψευδοκοιμόταν ὁ ἀντίπαλός του!

(Ἀκολουθεῖ) ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ ΜΥΘΟΙ

ΤΑ ΔΥΟ ΜΟΥΛΑΡΙΑ

Δυὸ μουλάρια περπατοῦσαν πλάϊ-πλάϊ, τὸ ἕνα φορτωμένο βρώμη καὶ τ' ἄλλο μὲ μάλαμα. Τὸ δεύτερο σήκωνε περήφανα τὸ πολύτιμο, μὰ καὶ βαρὺ φορτεῖο του καὶ περπατοῦσε μὲ βῆμα ἀγέρωχο κάνοντας νὰ ἠχολογᾷ τὸ φορτωμά του. Ξάφνου παρουσιάστηκε ἐχθρός. Ληστὲς ρίχτηκαν πάνω στὸ μουλάρι μὲ τὸ μάλαμα. Τἄρπαξαν ἀπ' τὰ χαλινάρια καὶ τὸ σταμάτησαν. Αὐτὸ ἀντιστάθηκε μὰ κεῖνοι τὸ χτύπησαν ἀλύπητα. Βόγγησε, ἀναστέναξε.

— Αὐτὰ λοιπὸν εἶναι τὰ ὅσα μοῦ ὑποσχέθηκαν; σκέφθηκε. Τοῦτο τὸ ἄσημο μουλάρι ποὺ περπατοῦσε δίπλα μου οὔτε κἂν τὸ κοίταξαν κι' ἐμένα μὲ πέθαναν στὸ ξύλο...

— Φίλε μου, τοῦ λέει τ' ἄλλο. Δὲ βγαίνει πάντα σὲ καλὸ νἄχῃς δῆλη ὑπηρεσία. Ἂν εἶχες ὑπηρετήσει ἕνα μουλωνᾶ, ὅπως ἐγώ, δὲ θὰ βρισκόσουν τώρα σ' αὐτὴ τὴν κατάντια.

(La Fontaine) Κ. Χ. ΓΡ.

ΤΟ ΣΚΑΛΙΣΤΗΡΙ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑΚΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΕ'.—Σωφφὲρ χωρὶς νὰ θέλῃ

Κάθε στιγμὴ τραβοῦσε τὸ θειό του ἀπ' τὸ σακκάκι:

— Πᾶμε νὰ ἰδοῦμε τὸ αὐτοκίνητο!.. Εἶναι τόσο ὄμορφο!

— Περίμενε! Θὰ τὸ ἰδῇς ὅταν θὰ μποῦμε γιὰ νὰ φύγουμε καὶ θὰ τὸ χορτάσῃς. Ἂν εἶσαι φρόνιμος μάλιστα, θὰ καθήσῃς μπροστά, στὸ πλάϊ τοῦ σωφφέρ.

— Μὰ σὲ πόσην ὥρα θὰ φύγουμε;

— Σὲ εἴκοσι λεπτά.

Ποῦ νὰ περιμένῃ εἴκοσι λεπτὰ ὁ Μπέμπης! Ξέφυγε, βγῆκε στὸ νησάκι κι' ἀπὸ κεῖ στὸ δρόμο. Νὰ τὸ αὐτοκίνητο! Ἄρχισε νὰ τὸ τριγυρίζῃ καὶ νὰ τὸ κοιτάζῃ ἀπὸ παντοῦ. Ἔσκυβε κιόλα νὰ τὸ κοιτάξῃ κι' ἀπὸ κάτω, ἔπιανε τὰ φανάρια του, ἀνοιγόκλεινε τὶς πόρτες του. Στὸ τέλος μπῆκε καὶ μέσα καὶ κάθησε μπροστά, στὴ θέση ποὺ τοῦ εἶχε ὑποσχεθεῖ ὁ θειός του.

Ἐκεῖ, πάνω στὸ κάθισμα, ἦταν ἕνα κασκέτο κι' ἕνα ζευγάρι ματογυάλια. Τὰ φόρεσε γιὰ γοῦστο. Τί ὡραῖος σωφφεράκος ποὺ ἔγινε! Κι' ἔπειτα ἄρχισε ν' ἀγγίζῃ, νὰ πιάνῃ, νὰ σκαλίζῃ, ὅ,τι ἔβλεπε γύρω του: κουμπιά, μοχλούς, τὸ τιμόνι, τὸ κλάξον, τὰ πάντα!

Ἄξαφνα, αἰσθάνεται τὸ αὐτοκίνητο νὰ κουνιέται, νὰ μετατοπίζεται! Φαίνεται πὼς τὸ Σκαλιστήρι εἶχε «σκαλίσει» καὶ τὸ μηχανισμὸ τοῦ φρένου καὶ τὸ αὐτοκίνητο, ποὺ ἦταν ἐκεῖ σὰν καρφωμένο, λευθερώθηκε. Καὶ πῆρε μονάχο του τὸν κατήφορο, μὲ τὸ ἴδιο του τὸ βάρος, πρῶτα σιγὰ κι' ὁλοένα γρηγορώτερα!

Ἀπὸ τὸ σπίτι δὲν ἄκουσαν, δὲν κατάλαβαν τίποτα. Ὁ Μπέμπης φοβήθηκε πολύ. Καὶ παραζαλισμένος ἄρχισε νὰ πατᾷ κουμπιά, νὰ κουνᾷ μοχλούς, νὰ γυρίζῃ τὸ βολάν,—ὅλα στὴν τύχη, μήπως ἤξερε;—μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ κάνῃ τὸ αὐτοκίνητο νὰ σταματήσῃ. Ἀλλὰ δὲν κατάφερε παρὰ νὰ βάλῃ σὲ κίνηση καὶ τὴ μηχανή. Κι' ἀκράτητο πιά, τὸ αὐτοκίνητο ἔτρεχε, ἔτρεχε...

Ἀκράτητο ναί, μὰ κι' ἀκυβέρνητο. Τοῦ κάκου ὁ μικρὸς σωφφὲρ γύριζε ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ τὸ βολάν. Τὸ αὐτοκίνητο πήγαινε ὅπου ἤθελε. Καὶ πότε πλησίαζε στὸν ὄχθο τοῦ δρόμου, ὅπου κινδύνευε νὰ πέσῃ πάνω σὲ μάντρες καὶ σὲ σπιτάκια. Μόλις καὶ μεταβίας γλύτωναν οἱ ἄνθρω-

ποι, ποὺ ἔκαναν τό σταυρό τους, βλέποντας ἕνα τόσο μεγάλο αὐτοκίνητο νὰ τὸ διευθύνῃ ἕνα τόσο μικρὸ παιδί.

Ἄξαφνα ὁ Μπέμπης ἄκουσε οὐρλιάσματα σπαραχτικά: εἶχε κόψει ἕνα δυστυχισμένο σκυλάκι. Ἀλλὰ οὔτε γύρισε πίσω του νὰ ἰδῇ. Ὅλο μπροστά του κοίταζε, μὴν κόψῃ καὶ κανέναν ἄνθρωπο. Πιάστηκε μάλιστα κι' ἀπὸ τὸ κλάξον καὶ τὸ ζουλοῦσε διαρκῶς μ' ὅλη του τὴ δύναμη. Ἔτσι ἔτρεχε κάνοντας ἕνα δαιμονισμένο θόρυβο, ποὺ τὸν ἄκουγαν ἀπὸ μακρυὰ οἱ ἄνθρωποι καὶ μποροῦσαν ὁπωσδήποτε νὰ φυλάγουνται.

Ἐπιτέλους μερικοὶ κατάλαβαν πὼς τὸ παιδὶ ἐκεῖνο εἶχε γίνῃ σωφφὲρ χωρὶς νὰ θέλῃ· μὲ ἄλλους λόγους πὼς τὸ αὐτοκίνητο τοῦ ἔφυγε καθὼς ἔπαιζε, σκαλίζοντας τὰ μηχανήματα. Καὶ προβλέποντας δυσύχημα, ἄρχισαν νὰ τὸν κυνηγοῦν. Οἱ πεζοὶ δὲν ἦταν βέβαια εὔκολο νὰ τὸ φτάσουν.

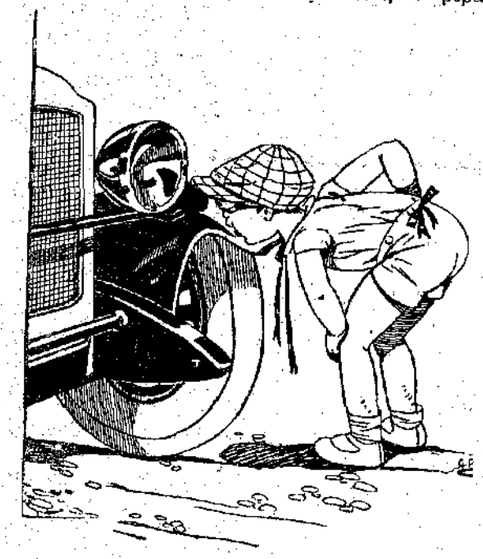

Δυὸ ποδηλάτες ὅμως τὸ πλησίασαν ἀρκετά.

Δὲν πρόφταναν ὅμως νὰ κάμουν τίποτα. Τὸ δυστύχημα ἔγινε. Τὸ αὐτοκίνητο σκόνταψε ἄσχημα σ' ἕνα μεγάλο μαδέρι, ποὺ ὁ σωφφὲρ, ἂν καὶ τὸ εἶδε, δὲν μπόρεσε φυσικὰ νὰ τὸ ἀποφύγῃ. Κι' ὁ κακόμοιρος τινάχτηκε τόσο ψηλά, ὥστε βρέθηκε... κρεμασμένος ἀπὸ ἕνα δέντρο!

Τὸ αὐτοκίνηνο σταμάτησε, τὄπιασαν, τὸ στερέωσαν Εἶχε πάθει ἀρκετὲς βλάβες, ἀλλὰ πρῶτα κοίταξαν μὴν ἔπαθε τίποτα τὸ παιδί, Εὐτυχῶς ὄχι. Τὸ ροῦχο του εἶχε πιασθεῖ ἀπὸ ἕνα κλαδὶ του δέντρου καί, πρὶν σχισθῇ ἀπὸ τὸ βάρος του τὸ ροῦχο, ὁ Μπέμπης κατάφερε νὰ πιασθῇ ἀπὸ τὸ κλαδὶ καὶ μὲ τὰ χέρια. Δὲν εἶχε πιὰ φόβο νὰ πέσῃ. Κάποιος τὴ στιγμὴ ἐκείνη, ἔφτασαν ἐπιτόπου ὁ θεῖος Μιχάλης, κι' ὁ μπαμπάς.

— Μπρὲ Σκαλιστήρι, ζῆς ἀκόμα;

—Ἀ. Σκαλιστήρι τὸν λένε; εἶπαν οἱ ἄνθρωποι ποὺ εἶχαν μαζευθεῖ. Καλὰ τὸ εἴπαμε μεῖς πὼς «σκάλισε» τὸ αὐτοκίνητο καὶ τοὔφυγε. Σκαλιστήρι, ὄνομα καὶ πρᾶμμα!

Περιττὸ νὰ ποῦμε πὼς ὁ Μπέμπης τιμωρήθηκε ὅπως τοῦ ἄξιζε. Μὰ ἡ μεγαλύτερη τιμωρία του ἦταν ποὺ ὁ κόσμος ἔμαθε τὄνομά του καί, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ὅλοι στὴ Γλυφάδα τὸν φώναζαν Σκαλιστήρι.

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΔΗΜΗΤΡΑ

«Γῆ μήτηρ πάντων Δημήτηρ πλουτοδότειρα»

Τὸν πόνο ἔνοιωσε βαθιά, ὅσο μπορεῖ τὸν πόνο
Θεά Ὀλύμπια καὶ τρανὴ στὰ στήθια της νὰ νοιώσῃ.
Κι' ὅμως στὰ μαῦρα σπλάχνα της μπόρεσε νὰ φουντώσῃ
Τῆς ζήσης πλουσιόχυμο καὶ ζωοδότη κλῶνο.

Δὲ στάθηκε βασίλισσα σὲ βελουδένιο θρόνο,
Μόνο διαβάτισσα σκυφτή, ζήτησε νὰ λυτρώσῃ
Τὴ θυγατέρα ἀπ' τὰ θαμπὰ βασίλεια, νὰ τῆς δώσῃ
Τὴ φλογοδότρα νιότη της, γιὰ λίγο μόνο χρόνο . . .

Κι' εἶν' τῶν πλασμάτων, τῶν φυτῶν, ἡ φωτεινὴ γεννήτρα,
Ποὺ ἀναβλασταίνει τὰ φυτά, κι' ἀναγεννᾶ τὰ φύτρα
Καὶ φέρνει φλογερόχρωμα λουλούδια μύρια, πλάνα.

Εἶν' τῶν θλιμμένων, τῶν βουβῶν κρυφὴ παρηγορήτρα,
Αἰώνιων πόνων καὶ καϊμῶν ἡ θεία καταλύτρα,
Εἶναι ἡ Μάννα!..

ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ

ΑΦΙΕΡΩΣΗ

Ἡ παλιά μου φίλη καὶ συναργάτρια Σταύρούλα Γ. Μαρκέτου, καθηγήτρια τώρα στὴ Θεσσαλονίκη, μετέφρασε ἀπ' τὸ γερμανικὸ καὶ τύπωσε κεῖ ἕνα πολύτιμο βιβλίο, τὴν «Κοινωνία κι' Ἐργασία» τοῦ Ἔρβιν Βέξμπαργ. Τὸ ἀφιερώνει στὴ μνήμη τοῦ ἀγαπημένου της ἀδελφοῦ Ἀνδρέα, ποὺ τὸν ἔχασε πέρυσι. Αὐτὴ ἡ ἀφιέρωση εἶναι ἀληθινὰ ὑπέροχη. Τὴν ἀναδημοσιεύω ἐδῶ σὰν ἕνα ὡραῖο λογοτέχνημα, σὰ μιὰ σκιαγραφία ἑνὸς σπάνιου ἀνθρώπου, καὶ σὰν ἕνα δεῖγμα ἀδελφικῆς στοργῆς, ποὺ γιὰ ὅλ' αὐτὰ τέρπει, διδάσκει καὶ συγκινεῖ.

Σ. τ. Δ.

Στὶς 26 Ἰουλίου 1933 ἔσβησε ὕστερα ἀπὸ μαρτυρικὸν ἀγῶνα μιὰ ὑπέροχη ἀνθρώπινη μορφή. Ὁ ἀδελφός μου **Ἀνδρέας Μαρκέτος**.

Ὅλες τῆς ζωῆς του οἱ στιγμὲς πέρασαν μὲ τὴν ἔγνοια τῆς δουλειᾶς καὶ μὲ τὴ φροντίδα, τὴ στοργή, γιὰ τοὺς γύρω του, δικοὺς καὶ ξένους.

Τὸ 1903 πρὶν κλείσῃ τὰ δεκάξη του χρόνια τέλειωνε στ' Ἀργοστόλι τὸ γυμνάσιο μὲ γυμνασιάρχη τὸν Γ. Γρατσιᾶτο κι' ἔπαιρνε βραβεῖο «χρηστότητος κι' ἐπιμελείας» ὕστερα γράφτηκε στὰ Νομικά.

Μὰ ἡ ἴσια του φύση καὶ τὸ ἐρευνητικό του πνεῦμα ποὺ δίψακε τὴ ζήτηση τῆς ἀλήθειας, λίγο συμβιβάζόταν μὲ τὴ Νομικὴ ἐπιστήμη. Ἔτσι στὸ τέλος ἔφυγε γιὰ τὸ Παρίσι, γιὰ νὰ σπουδάσῃ Χημεία μὲ τὸ κληροδότημα τοῦ Αἰμ. Πυλαρινοῦ. Στὸ Παρίσι ἔμεινε πέντε χρόνια. Πῆρε πτυχίο καὶ διδακτορικὸ δίπλωμα, ἔκαμε ἐργασίες ποὺ ἀνακοινώθηκαν στὴν Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν καὶ βραβεύθηκαν. Κι' ἐργάστηκε στὴ Σορβώνη στὸ ἐργαστήριο τοῦ κ. Urbain.

Ἡ ἄρτια ἐπιστημονική του κατάρτιση κι' ἡ εὔνοια τῶν καθηγητῶν του τοῦ παρεῖχαν ἀνοιχτὸ εὐρὺ ἐπιστημονικὸ στάδιο στὴ Γαλλία. Μὰ δὲ θέλησε νὰ μείνῃ ἐκεῖ. Θέλησε νὰ γυρίσῃ, νὰ δουλέψῃ στὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν Ἑλλάδα. Γύρισε καλοκαίρι τοῦ 1912 καὶ γεμάτος αἰσιοδοξία, ἐνθουσιαμὸ κι' ἀνυπομονησία νὰ ξεμπερδεύῃ μὲ τὴ θητεία γιὰ νὰ στρωθῇ στὴ δουλειά, κατατάχτηκε ἀμέσως στὸ στρατό, ἐνῶ ἔπασχε ἀπὸ σκωληκοειδίτιδα κι' οἱ γιατροὶ γνωμάτευαν γιὰ ἐγχείρηση. Σὲ λίγες μέρες ξέσπασε κι' ὁ βαλκανικὸς πόλεμος. Ὁ Ἀνδρέας πρῶτος καὶ καλύτερος. Γεμάτος ὁρμὴ καὶ πίστη ἀγωνιάρησε, γίνηκε ἀξιωματικὸς κι' ἀνάμεσα σὲ δυὸ μάχες διοργάνωνε μορφωτικὲς διαλέξεις γιὰ τοὺς στρατιῶτες. Ἡ πρώτη ποὺ ἔκαμε ὁ ἴδιος ἦταν «Περὶ τοῦ ἀεροπλάνου ὡς πολεμικοῦ μέσου», Τὸ 1913 ὕστερα ἀπὸ μιὰ τραμερὴ κρίση σκωληκοειδίτιδος ὁ ἀρχίατρος κ. Σκεῦος Ζερβὸς τὸν ἔβαλε μὲ τὴ βία σ' ἕνα νοσοκομεῖο καὶ τοῦδωσε ἄδεια νὰ γυρίσῃ στὴν Κεφαλλωνιά. Γύρισε ἀδύνατος. μὲ γένεια καὶ μὲ τὸ μικρόβιο τοῦ ἀπαίσιου ὑποστροφου πυρετοῦ στὰ αἷμα του.

Δυὸ μῆνες χαροπάλεψε τότε. Ξημερώνοντας τ' Ἅγ-Γιωργιοῦ τοῦ 1913 πέντε γιατροὶ εἶπαν πὼς πεθαίνει. Τὸ ψυχομάχημα εἶχε ἀρχίσει· ἔτσι εἶπαν. Καὶ τὸ κακοπούλι δυὸ νύχτες ἔσκουζε στὰ κεραμίδια μας. Ἡ μητέρα μου τρόμαζε τὸ σκούξιμό του περισσότερο ἀπὸ τὶς ἀπελπισμένες προγνώσεις τῶν γιατρῶν, γιατί, λέει, τὸ 1900 ποὺ ἔχασε σὲ μιὰ βδομάδα δυὸ παιδιὰ τὸ ἴδιο εἶχε σκούξει τὸ κακοπούλι στὰ κεραμίδια μας. Ἐγὼ ὅμως ποὺ ἤμουνα τότε παιδὶ καὶ κρυβόμουνα κάτω ἀπὸ τὸ κρεββάτι του, γιατὶ ἤθελα νἆμαι κοντά του κι' οἱ ἄλλοι δὲν ἤθελαν νὰ μ' ἀφήνουν στὴ κάμαρά του γιὰ νὰ μὴν κολλήσω, δὲν πίστευα οὔτε τοὺς σαστισμένους γιατροὺς οὔτε τὸ κακοπούλι. Πῶς μπόρια ἀλλιώτικα; Εἶχα ἀκούσει — κάποιος κύριος Διδάρης, νομίζω, τὸ εἶχε διηγηθεῖ στὴ μητέρα μου μιὰ μέρα ποὺ συνταξιδεψαν ἀπὸ τ' Ἀργοστόλι στὸ Ληξούρι—πῶς στὶς ἀρχὲς τοῦ πολέμου, ποὺ ὁ Ἀνδρέας ἦταν ἀκόμη στρατιώτης, χρειάστηκε κάποιος νὰ περάσῃ ἀπὸ μιὰ χαράδρα γιὰ κάτι νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς δικούς μας. Ψηλὰ στὰ χείλη τῆς χαράδρας ἦταν Τουρκαλβανοὶ ποὺ θᾶβαναν καλὸ στόχο τὸν ἀγγελιοφόρο ποὺ θὰ περνοῦσε ἀπὸ κάτω. Ὁ λοχαγὸς δὲν τόλμησε νὰ ἀναλάβῃ ὁ ἴδιος τὴν εὐθύνη καὶ νὰ διατάξῃ κάποιον νὰ πάῃ στὴ δύσκολη αὐτὴ ἀγγάρεια, μὰ ρώτησε ποιὸ παλικάρι θέλει νὰ πάῃ. Καὶ προσφέρθηκε τότε ὁ Ἀνδρέας Μαρκέτος. Κι' ὁ λοχαγὸς ποὺ τὸν ἄφησε νὰ πάῃ, δάκρυσε κι' εἶπε: «Κρῖμα στὸ παλικάρι! Κι' ὅμως τὸ παλικάρι σώθηκε τότε. Οἱ σφαῖρες βρῆκαν μόνο τὰ κουμπιὰ τοῦ ἱματισμοῦ του, Γιατὶ δὲ θὰ γλύτωνε τώρα ἀπὸ τὴν ἀρρώστεια ὁ ὑπερανθρωπος ποὺ εἶχε γλυτώσει ἀπὸ τὶς σφαῖρες: Ἔτσι δούλευε τὸ παιδιάτικο μυαλό μου. Ἔτσι σὰν μπῆκε στὴν ἀνάρρωση, τὸ «θαῦμα» δὲ μὲ ἐξέπληξε ἐμένα ὅσο τοὺς γιατρούς. Τώρα λέω: μακάρι νὰ 'χε πάει τότε! Θὰ γλύτωνε τὸ τελευταῖο μαρτύριο.

Σὰν ἔληξαν οἱ πόλεμοι, διωρίστηκε χημικὸς στὴν Καβάλλα. Μὰ τὸ χημεῖο ἔπρεπε νὰ τὸ συστήσῃ ὁ ἴδιος. Μόλις τό 'χε ταχτοποιήσει. βομβαρδίζουν οἱ Ἄγγλοι τὴν Καβάλλα καὶ πᾶνε ὅλα στὰ χαμένα. Τότε τὸν τοποθέτησαν στὸ χημεῖο Πειραιῶς. Ἐκεῖ δούλεψε ὡς τὸ θάνατό του. Τὸ 1918 σὰν πρωτόρθα στὴν Ἀθήνα γιὰ νὰ σπουδάσω τὸν βρῆκα νὰ δουλεύῃ 18 ὧρες τὸ ἡμερόνυχτο. Τοῦ 'χαν φορτώσει καὶ τὴ δουλειὰ τοῦ ὑπουργείου ἐπισιτισμοῦ χωρὶς κανένα ἐπίδομα. Κι' ὁ Ἀνδρέας δούλευε πρόθυμα, γιατὶ «ἔχουμε χρέος νὰ ἐντείνουμε τὶς δυνάμεις» πίστευε. Πολλοὶ εἶχαν τὸ θράσος νὰ λὲν πὼς εἶναι κουτός, γιατὶ «ἀξίζει ὅσο δὲν ἀξίζουν ὅλοι οἱ χημικοὶ μαζὶ καὶ μποροῦσε νὰ κάμῃ δισεκατομμύρια ἂν ἤθελε» τοὺς ἄκουε μὲ ἀδιάφορη συγκατάβαση. Κι' ἐξακολουθοῦσε νὰ δουλεύῃ μὲ τὴν ἴδια ἀφιλοχρηματία, τὴν ἴδια ἀφοσίωση καὶ πίστη.

Στὴ μεγάλη γρίππη προσεβλήθη κι' ἔπαθαν τ' αὐτιά του. Τοῦ σύστησαν τότε λουτρὰ τῆς Κυλλήνης. Πῆγε νὰ τὰ κάμῃ κι' ἔπαθε κακοήθεις ἑλώδεις (ὅπως ἔπαθε καὶ πέθανε κι' ὁ μακαρίτης ὁ Σκιᾶς· γιατὶ φαίνεται στὸν τόπο μας κι' οἱ λουτροπόλεις μεταβάλλονται σὲ φονικὰ μέσα). Φυσικὰ μ' αὐτοὺς καὶ μὲ τὴ χρήση τῆς κινίνης χειροτέρευψαν τ' αὐτιά του.

Εἶναι γνωστὸ πόσο τὸ χάσιμο τῆς ἀκοῆς ἀλλάζει τοὺς ἀνθρώπους· τοὺς κάνει βαρετῆ, δύστροπους, μισάνθρωπους. Ὁ Ἀνδρέας ὅμως δὲν ἔγινε τίποτ' ἀπ' αὐτά. Ἔμεινε προσηνὴς καὶ καλόβολος ὅπως ἦταν. Καὶ γύρεψε μὲ νέες ἀσχολίες κι' ἐνδιαφέροντα νὰ ἀναπληρώσῃ τὶς ἡδονὲς ποὺ τοῦ στεροῦσε ἡ πάθηση τῶν αὐτιῶν του. Ἄρχισε νὰ καλλιεργῇ μὲ ζῆλο λουλούδια ποὺ πάντα τ' ἀγαποῦσε ἡ εὐγενική του φύση. Οἱ ἀνθοπῶλες τῶν Ἀθηνῶν σάστιζαν συχνὰ μὲ τὶς νέες διασταυρώσεις ποὺ πετύχαινε στὸ μικρό μας κῆπο.

Πόσο ἡ πάθηση τῶν αὐτιῶν του ἄφησε ἀνεπηρέαστο τὸ κοινωνικό του συναίσθημα, δείχνει τὸ γεγονὸς πὼς τὸ 1919 γνώρισε τὴ Μαρία Μαυρομάτη, τὴν παντρεύτηκε τὸ Σεπτέμβρη τοῦ 1927 καί, σὰν ἄφηνε τὴν ὕστερη πνοή του στὶς 26 Ἰουλίου 1933, τῆς ἔγραψε: «Ρίκα μου, νὰ εἶσαι εὐτυχισμέν(η)». Τὸ η δὲν εἶχε δύναμη νὰ τὸ τελειώσῃ. Ἀλλὰ τὸ κοινωνικό του συναίσθημα ἔφθανε ὡς τὸ θάνατο. Μόνο σὰν ἦτανε νὰ γίνῃ τὸ Πανεπιστήμιο στὴν ἄτυχη Σμύρνη καὶ τοῦ πρότειναν νὰ γίνῃ καθηγητὴς τῆς χημείας ἀρνήθηκε ἐξ αἰτίας τῶν αὐτιῶν του. Γιατὶ ἀπέβλεπε πάντα σὲ πραγματικὸ ἀποτέλεσμα κι' ὄχι σὲ προσωπικὴ ἀνύψωση.

Ἡ παλιὰ σκωληκοειδίτις, ποῦχε πιὰ γίνει τοξικὴ καὶ δὲν ἐπέτρεπε ἐγχείρηση, ἡ γρίππη, ἡ ἐλεεινὴ ἀτμόσφαιρα τοῦ χημείου, ἡ ὑπερκόπωση κλόνισαν τὴν ὑγεία του. Θὰ μποροῦσε νὰ προληφθῇ τὸ κακό. Μὰ ποῦ τὸν ἄφηνε ἡ ἔγνοια τῆς δουλειᾶς! Ἴδιως σὰν ξέσπασε ἡ ἱστορία τῆς Κινίνης κι' ἔλειψαν τόσοι χημικοὶ πίστευε πὼς ἔπρεπε πιὰ ὅπωσδήποτε, μὲ θυσία τῆς ζωῆς του, νὰ μὴ λείψῃ ἀπὸ τὸ χημεῖο. Κατέβηκα πέρισυ τὴ μεγάλη βδομάδα ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη στὴν Ἀθήνα. Εἶδα τοὺς γιατροὺς τὴ μεγάλη Τρίτη καὶ μοῦ εἶπαν πὼς ἀνθρώπινη δύναμη δὲν μπορεῖ πιὰ νὰ τοῦ δώσῃ ζωή, καὶ κεῖνος ἤτανε κείνη τὴν ὥρα στὸ χημεῖο! Καὶ πῆγε στὸ Χημεῖο ἀκόμα καὶ τὴ μεγάλη Πέμπτη!

Γυρίζω μὲ τὴ φαντασία ὅσο μπορῶ πιὸ πίσω στὰ παιδικά μου χρόνια νὰ δῶ ποιὲς εἶν' οἱ πρῶτες μου ἀναμνήσεις σχετικὰ μὲ τὸν Ἀνδρέα ποὺ ἦταν τὸ τρίτο παιδὶ στὴ σειρὰ τῶν ἀδελφιῶν, ἐνῶ ἐγὼ εἶμαι τὸ ὄγδοο. Τὸν βλέπω νὰ περιποιεῖται ἕνα πληγωμένο περιστέρι, ὕστερα νὰ φκιάνῃ μόνος του ἀπαρχῆς μιὰ φωτογραφικὴ μηχανή. Εἶναι ὁ ἄνθρωπος ποὺ πρωτοθαύμασα στὴ ζωή μου. Ἂν ἔχω κάτι καλὸ τοῦ τὸ χρωστάω κατὰ μέγα μέρος.

Σὰν γύρισε ἀπὸ τὸ Παρίσι, τοῦ γύρεψα νὰ μοῦ συμπληρώσῃ ἕνα τετράδιο Μ. Μυστικῶν τῆς Διαπλάσεως γιὰ τὸ λεύκωμά μου καὶ θυμᾶμαι πὼς μοῦ ἔκαμε ἐντύπωση ἡ ἀπάντησή του στὴν ἐρώτηση ποιὸ ὄνομα προτιμᾶτε. Ἔγραψε: «Ἀνδρέας εἶναι τὸ κατ' ἐξοχὴν ὄνομα ἀνδρός». Κι' ὅμως ἡ συναίσθηση τ' ἀνδρισμοῦ του δὲν τὸν ἔκαμε ποτὲ οὔτε νὰ ὑποτιμήσῃ τὴ γυναῖκα, οὔτε νὰ θελήσῃ νὰ ἐπιβληθῇ καὶ νὰ δείξῃ τὴ δύναμή του.

Σὰν προϊστάμενος ἦταν γεμάτος στοργὴ γιὰ τοὺς ὑφισταμένους του. Σὰν ἀδελφὸς ἄφθαστος σὲ λεπτότητα, κατανόηση κι' ἐνδιαφέρον.

Ποιὸς τὸν ἤξερε καὶ δὲν τὸν ἀγάπησε; Ποιὸς τὸν ἐγνώρισε καὶ δὲν τὸν λυπήθηκε;

Τὸ κλόνισμα ἀπὸ τὸ χαμό του μοῦ εἶναι πάρα πολὺ μεγάλο καὶ πρόσφατο, ὥστε νὰ μὴν εἶμαι σὲ θέση νὰ σκιαγραφήσω μὲ τὶς κατάλληλες πινελιὲς μιὰ τόσο τέλεια μορφὴ σὰν τὴ δική Του. Θέλω μονάχα τὴ μετάφραση ἑνὸς βιβλίου ποὺ μιλεῖ γιὰ ἐργασία καὶ κοινωνία νὰ τὴν ἀφιερώσω —φτωχότατο ἀδελφικὸ μνημόσυνο— στὴν ἱερὴ μνήμη Κείνου ποὺ σγαπάκηκε ὡς τὴν ὕστερη ἰκμάδα, δουλεύοντας καὶ φροντίζοντας γιὰ τὸ καλὸ τῶν γύρω του.

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΜΑΡΚΕΤΟΥ

ΛΑΪΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΚΥΝΗΓΩΝΤΑΣ ΕΛΑΦΙ

Κάποτε, ένας νέος βασιλιάς βγήκε μὲ τὴν ἀκολουθία του σὲ κυνήγι.

Ἐκεῖ ποὺ κυνηγοῦσε, εἶδε νὰ περνᾷ τρεχάτο ἀπ' ἐμπρός του ἕνα ἐλάφι. Ἀμέσως πῆρε τὸ κατόπι του, μὰ ποὺ νὰ τὸ φτάσῃ γιὰ νὰ τὸ κτυπήσῃ, ἐκεῖνο ἔτρεχε πολὺ σὰν . . . ἐλάφι ποὺ ἦταν.

Κυνηγώντας το μὲ μανία ξεμάκρυνε καὶ χωρίστηκε ἀπὸ τοὺς συντρόφους του, ὥς ποὺ στὸ τέλος τὤχασε ἀπὸ τὰ μάτια του, καὶ ἀποφάσισε νὰ σταματήσῃ τὸ ἀνώφελο κυνήγημά του.

Ἔννοιωσε τότε πὼς ἀπὸ τὸ πολὺ τρέξιμο ἦταν κουρασμένος καὶ ἱδρωμένος σ' ὅλο του τὸ κορμί, καὶ μόνον ἡ γλῶσσα του εἶχε μείνει κατάξερη καὶ καιγότανε ἀπὸ τὴν δίψα.

Κοίταξε προσεχτικὰ γύρω του καὶ πέρα νὰ ἴδῃ κανένα ρυάκι, καμμιὰ πηγή, μὰ τοῦ κάκου.

Ψάχνοντας ἔτσι, βγῆκε στὴ δημοσιὰ καὶ ἀντίκρυσε μὲ χαρὰ ἕνα κάτασπρο ἐξοχικὸ σπιτάκι.

Ἔτρεξε κατὰ κεῖ νὰ ζητήσῃ νερό, νὰ σβύσῃ τὴ δίψα του καὶ νὰ γυρίσῃ ν' ἀνταμωθῇ μὲ τὴν ἀκολουθία του.

Σὰν ἔφτασε στὴν ἐξώθυρά του, τὴ βρῆκε κλειστὴ καὶ χτύπησε. Ἐπειδὴ ἀργοῦσαν νὰ τοῦ ἀνοίξουν, ξαναχτύπησε πιὸ δυνατά, καὶ τότε εἶδε νὰ προβάλῃ ἀπὸ ἕνα παράθυρο μιὰ ὀμορφη κοπέλλα ὡς δέκα ὀχτὼ χρονῶν ποὺ ρώτησε ποιὸς ἦταν.

— Γιὰ τὸ Θεὸ λίγο νερό, γιατὶ πεθαίνω ἀπὸ τὴ δίψα, ἀπάντησε ὁ βασιλιάς.

— Ἀμέσως ! εἶπε ἐκείνη, καὶ σὲ λίγο ἔτρεξε καὶ τοῦ ἄνοιξε.

Καθὼς τὸν εἶδε τόσο ἱδρωμένο, τὸν ὁδήγησε σὲ μιὰ κάμαρα, ἔκλεισε τὰ παράθυρα γιὰ νὰ μὴ γίνεται ρεύμα καὶ τὸν ἔβαλε νὰ καθίσῃ.

Ὁ βασιλιάς, ἐνῶ ἐσκούπιζε τὸν ἱδρῶτα του μὲ τὸ μαντήλι του καὶ φυσοῦσε καὶ ξεφυσοῦσε ἀπὸ τὸ βαλάντωμά ποὺ εἶχε, εἶπε παρακαλεστικὰ στὴν κόρη :

— Δῶσε μου σύντομα τὸ νερὸ ποὺ ἐζήτησα γιατὶ εἶμαι σκασμένος ἀπὸ τὴ δίψα, καὶ θὰ σοῦ τὸ πληρώσω ὅσα-ὅσα.

— Τὸ νερὸ ἐδῶ δὲν τὸ πουλᾶμε, τὸ δίνουμε χωρὶς πληρωμή, γιατὶ κι' ὁ Θεὸς μᾶς τὸ δίνει χάρισμα· μὰ θὰ κάνῃς λίγη ὑπομονὴ ὡς ποὺ νὰ πάω καὶ νὰ γυρίσω ἀπὸ τὸ πέρα πηγάδι, ποὺ ἔχει κρύσταλλο νερό, νὰ σοῦ φέρω νὰ δροσιστῇς καὶ νὰ ξεδιψάσῃς. Μπορεῖ σ'αὐτὸ τὸ ἀναμεταξὺ ποὺ θὰ περιμένῃς, νὰ γυρίσῃ κι' ὁ παππούς μου ποὺ ἔχει πάει ἀπὸ τὸ πρωὶ στὴ χώρα, καὶ νὰ σοῦ κάνῃ συντροφιά.

Λέγοντας αὐτὰ ἡ κοπέλλα πετάχτηκε τρεχάτη ἔξω ἀπὸ τὴν κάμαρα, πῆρε τὸν σίκλο, καὶ σὰν βγῆκε στὸν δρόμο, προχώρησε μὲ ἀργὸ βῆμα γιὰ τὸ πηγάδι. Ἔβγαλε τὸ νερὸ γύρισε σιγὰ-σιγὰ στὸ σπίτι.

* * *

Καθὼς ἔμπαινε στὴν κάμαρα ποὺ τὴν περίμενε ὁ ξένος, ἄφησε νὰ τῆς πέσουν μέσα στὸ σίκλο δυὸ σκονισμένα πλατανόφυλλα ποὺ κρατοῦσε στὸ ἀριστερό της χέρι, ξεφώνησε ἄ ! ἄ ! καὶ σύγχρονα βούτηξε τὸ χέρι της στὸ νερὸ καὶ ἔβγαλε τὰ φύλλα.

Ὁ βασιλιάς, μὲ ὅλη τὴ λαχτάρα ποὺ εἶχε γιὰ τὸ νερό, τὸ ἀηδίασε ποὺ βρωμίστηκε, γύρισε τὸ κεφάλι του πρὸς τὰ πίσω καὶ σκέφθηκε : «Περίεργο μιὰ τόσο καλὴ καὶ πρόθυμη κοπέλλα νὰ φερθῇ ἔτσι ἄπρεπα !»

Ἡ κόρη μὲ μπερδεμένα λόγια ζήτησε συχώρεση, καὶ ἄρπαξε τὸ σίκλο νὰ ξαναπάῃ γιὰ νερό.

Βγαίνοντας στὴν αὐλὴ ἔχυσε τὸ βρώμικο νερὸ καὶ ἔδειξε πὼς ξεκινοῦσε βιαστικά· μὰ πῆγε καὶ γύρισε ἀπὸ τὸ πηγάδι μὲ ὅλη τὴν ἡσυχία της ὅπως καὶ τὴν πρώτη φορά . . .

Τὴ στιγμὴ ποὺ πάτησε τὸ σκαλοπάτι γιὰ νὰ μπῇ στὴν κάμαρα καὶ νὰ δώσῃ στὸν ξένο τὸ νερὸ ποὺ ἔφερνε, κοντοστάθηκε, καὶ ἀφοῦ τοῦ ἔρριξε μιὰ γρήγορη ματιά, παραπάτησε, τῆς ξέφυγε ὁ σίκλος ἀπὸ τὸ χέρι της καὶ ὅλο τὸ νερὸ χύθηκε !

Ἔτσι πάλι ὁ βασιλιὰς δὲν μπόρεσε νὰ σβύσῃ τὴ δίψα του, καὶ ρώτησε τρομαγμένος τὴν κοπέλλα ἂν ἐχτύπησε.

Ἐκείνη, ποὺ εἶχε μείνει σὰν ἀποσβολωμένη γιὰ ὅ,τι ἔγινε, ἀπάντησε ἕνα ξεψυχισμένο ὄχι, καὶ πρόσθεσε πὼς ἡ ἀπροσεξία της ἦταν ἀσυχώρετη, μὰ θὰ ξαναπήγαινε γιὰ νερό, καὶ θὰ ἔβαζε ὅλα της τὰ δυνατὰ νὰ μὴ πάθῃ γιὰ τρίτη φορὰ ὅ,τι εἶχε πάθει τὶς δυὸ ἄλλες.

Πρὶν καλοτελειώσει τὰ λόγια της αὐτά, τράβηξε γιὰ τὸ πηγάδι καὶ γύρισε σύνταχα μὲ τὸ σίκλο γεμάτο δροσερὸ καὶ κατακάθαρο νερό.

Τὸν ἀπίθωσε ἀπάνω στὸ τραπέζι μπρὸς στὸν ξένο, καὶ εἶπε πὼς θὰ πήγαινε μέσα νὰ τοῦ φέρῃ καὶ μιὰ καθαρὴ κούπα.

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

ΠΑΝΑΓ. Δ. ΣΕΦΕΡΑΗΣ

Ο ΑΣΠΡΟΣ ΛΥΚΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Σᾶς ἀγεγνώρισα ἀπὸ τὴ μορφή σας, ἀπάντησε.

— Εἶσαι πιὸ ἔξυπνη ἀπὸ τοὺς συμπολίτες σου, εἶπε ὁ Νγκουγιέν. Ἀπ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ποὺ μὲ εἶδαν στὸ Γιὲν-Μπάϋ, οὔτε ἕνας δὲν βρέθηκε ποὺ νὰ μπορέσῃ νὰ διαβάσῃ τ' ὄνομά μου στὴ μορφή μου.

— Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ντουόγκ, ἀπάντησε ἡ Σιμόνη.

Ὁ Νγκουγιὲν ἔδειξε τώρα ἀληθινὴ ἀπορία.

— Ἐξηγήσου, ἔκανε. Τί ἀνακατεύεις τ' ὄνομα αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου;

— Γιατὶ σᾶς εἶδα προχτὲς νὰ μπαίνετε στὸ μαγαζί του. Ἄδικα ἔχετε διπλασιάσει τὶς προφυλάξεις, δὲν θὰ ξεφύγετε ὡς τὸ τέλος ἀπ' αὐτοὺς ποὺ σᾶς καταδιώκουν, πρόσθεσε ἔξαλλη σχεδὸν ἀπὸ τὸν πόνο καὶ τὴν ἀπελπισία. Σᾶς γνωρίζω καὶ ξέρω τὴν ἱστορία σας. Περιφρονεῖτε τοὺς φτωχοὺς τοὺς ὑπηρέτες, σὰν τὸν Μὸ καὶ τὴν Τὶ Σάϋ. Αὐτοὶ ὅμως ἀξίζουν πιὸ πολὺ ἀπὸ σᾶς, γιατὶ ὡς τὰ τώρα δὲν φάνηκαν ἀχάριστοι στοὺς εὐεργέτες τους.

Ὁ Ἄσπρος Λύκος δάγκωσε τὰ χείλια του. Ἡ τσουχτερὴ παρατήρηση τῆς Σιμόνης τὸν χτύπησε σὰν καμτσικιὰ καὶ τὴ στιγμὴ ἐκείνη, ἂν ἄκουγε μονάχα τὴν καρδιά του, θὰ ἔπνιγε μὲ τὰ ἴδια του τὰ χέρια τὴ μικρὴ ἄπιστη ποὺ τοῦ πετοῦσε τέτοιες σκληρὲς ἀλήθειες κατὰ πρόσωπο.

Μὰ τὴν ἴδια ὥρα σκέφθηκε πὼς γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ ὁ σκοπός του, ἡ μικρὴ αὐθάδης ἔπρεπε νὰ μείνῃ ζωντανή. Ἀρχέσθηκε λοιπὸν νὰ κάνῃ ἕνα νόημα ποὺ οἱ ἄνθρωποι του τὸ κατάλαβαν ἀμέσως.

Μέσα σ' ἕνα δευτερόλεπτο ἄρπαξαν τὸ κοριτσάκι καὶ τὸ ἔδεσαν χειροπόδαρα. Ὕστερα τὴν ἐπῆραν στὰ χέρια καὶ τὴν ἀνέβασαν ἐπάνω στὸ κατάστρωμα,

* * *

Εἶχε ἀρχίσει νὰ βρέχῃ καὶ τὸ πισωμένο κατάστρωμα τῆς μαούνας ἦταν γεμάτο νερὰ ποὺ ἔτρεχαν ἀπ' ὅλες τὶς μεριές, ὅταν οἱ κουρσάροι ἀνέβηκαν ἀπὸ τὸ ἀμπάρι καὶ ἀπόθεσαν τὴ Σιμόνη σὲ μιὰ γωνιά.

Ὕστερα ἀπὸ τὸ μεγάλο ξέσπασμά της ἡ Σιμόνη εἶχε πέσει σὲ ἀπερίγραπτη κατάπτωση.

Ἀποροῦσε καὶ μὲ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό της πὼς εἶχε τολμήσει νὰ μιλήσῃ μὲ τέτοιο θάρρος στὸν φοβερὸ ἀρχιληστή, καὶ ἔτρεμε ὁλόκληρη ὅταν συλλογιζόταν τὴν τιμωρία ποὺ δίχως ἄλλο τὴν περίμενε.

Γιατὶ τὴ δέσαν χειροπόδαρα καὶ τὴν ἀνέβασαν ἐπάνω στὸ κατάστρωμα, ἂν ὄχι μὲ τὸν σκοπὸ νὰ τὴ βασανίσουν;

Λίγες στιγμὲς πρωτύτερα προτιμοῦσε καλύτερα νὰ πεθάνῃ παρὰ νὰ ἐξακολουθῇ νὰ ζῇ μαζὶ μὲ τοὺς δολοφόνους τοῦ ἀδελφοῦ της. Μὰ τὸ ἔνστικτο τῆς αὐτοσυντηρήσεως δὲν εἶναι παραμύθι· καὶ ἡ φτωχὴ μικρούλα ἄρχισε τώρα νὰ τρέμῃ γιὰ τὴ ζωή της.

Νὰ βρῇ κι' αὐτὴ τὸν τάφο μὲς στὰ σαχτιὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ ποὺ κυλοῦσαν ὕπουλα καὶ σιγανὰ ἀπὸ κάτω τους, τί θάνατος φρικτός !

Ἔπειτα, τὸν σκότωσαν ἄραγε στ' ἀλήθεια τὸν Ντενῆ ;

Ἂν ἡ ἀπόδρασή του εἶχε βρεῖ τόσο τραγικὸ τέλος, τότε γιατὶ ὁ Νγκουγιὲν φαινόταν τόσο θυμωμένος ; Γιατὶ ἂν εἶχαν πέσει ἄνθρωποι στὴ θάλασσα μὲ τὴν ἰδέα βέβαια μήπως τὸν τσακώσουν ;

Ἡ ἐλπίδα λοιπὸν ξαναγεννιόταν στὴν καρδιὰ τῆς Σιμόνης πὼς ὁ ἀδελφός της ἴσως δὲν εἶχε χαθεῖ. Ἐλπίδα φυσικὰ πολὺ ἀμυδρή, τρελλὴ κι' ἀστήρικτη ἴσως, μὰ ποὺ ὡστόσο τὴν ἔκανε νὰ ἀπελπίζεται ἀκόμη περισσότερο, ὅσο ἔβλεπε τὸν ἑαυτό της καταδικασμένον σὲ βέβαιο θάνατο.

Ἐντωμεταξὺ οἱ κουρσάροι δὲν φαίνονταν καὶ τόσο βιαστικοὶ νὰ τὴν πετάξουν στὸ ποτάμι. Μαζεμμένοι γύρω ἀπὸ τὸν ἀρχηγό τους συζητοῦσαν μεταξύ τους.

Ἡ Σιμόνη δὲν καταλάβαινε τί ἔλεγαν, μὰ ἀπὸ τὸν τόνο τῆς φωνῆς τους κι' ἀπὸ τὶς χειρονομίες τους ἀντιλαμβανόταν πὼς ἡ συζήτησή τους ἦταν ἀρκετὰ ζωηρή. Συζητοῦσαν ἄραγε γι' αὐτή ; Βρισκόταν ἀνάμεσα σὲ ὅλους αὐτοὺς τοὺς κακούργους κανένας ποὺ ἡ καρδιά του νὰ μὴν ἦταν τόσο σκληρὴ ὅπως τῶν ἄλλων καὶ ποὺ νὰ προσπαθοῦσε νὰ τὴ σώσῃ ;

Ὅπως νάναι ἡ λογομαχία κράτησε ἀρκετὴ ὥρα. Ὁ Νγκουγιὲν ἄρχισε νὰ δείχνῃ κάποια ἀνυπομονησία. Δὲν τὸ ἀνεχόταν νὰ τοῦ φέρνουν ἀντίρρησῃ καὶ φαίνεται πὼς μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους του εἶχαν διαφορετικὴ γνώμη ἀπὸ τὴ δική του.

Οἱ φωνὲς ὑψώνονταν, οἱ χειρονομίες γίνονταν πιὸ ζωηρές, τὰ πρόσωπα ξάνταβαν. Μόνο ὁ Τσοῦ ἔμενε φύχραιμος κι' ἀπαθὴς καὶ αὐτὸς ἔδωσε τέρμα στὴ συζήτηση ἁρπάζοντας ἔξαφνα ἕναν ἀπὸ τοὺς πιὸ φωνακλάδες ἀπὸ τὸν σβέρκο καὶ πετώντας τον στὸ ποτάμι. Αὐτὸ ἔκανε τοὺς ἄλλους νὰ σωπάσουν, καὶ ὁ Νγκουγιὲν ξαναβρίσκοντας πάλι ὅλη τὴν ἐπιβολή του ἔδωσε τὶς διαταγές του ποὺ οἱ ἄλλοι προθυμοποιήθηκαν ἀμέσως νὰ τὶς ἐκτελέσουν.

Ἡ συζήτηση κρατοῦσε ἀκόμη ὅταν ἕνα μέρος ἀπὸ τὸ πλήρωμα πῆρε στὸ χέρι τὰ κοντάρια καὶ ἔσπρωξε τὴ μαούνα κατὰ τὴ στεριά.

Τὸ καΐκι πλεύρισε σχεδὸν στὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ καὶ ἡ καρίνα του

«Ὁ Μὸ ἐπῆρε τὸ ἕνα χερούλι τοῦ φορείου στὸν ὦμο του καὶ τὸ μπροστινὸ τὸ φορτώθηκε ἡ Τὶ-Σάν . . .»

ἀκούμπησε στὴν ἄμμο. Ἕνας ναύτης ἔρριξε μιὰ πλατειὰ σανίδα στὴ στεριά, καὶ ἡ ἀποβίβαση ἄρχισε ἀπ' αὐτὴν τὴν πρόχειρη γεφυρούλα.

Ἡ Σιμόνη ἀπὸ τὰ κατάβαθα τῆς καρδιᾶς της εὐχαρίστησε τὸ Θεό. Οἱ κακούργοι δὲν εἶχαν σκοπὸ νὰ τὴν πνίξουν !

* * *

Καμμιὰ δεκαπενταριὰ κουρσάροι, μερικοὶ μὲ δαυλιὰ στὰ χέρια γιὰ νὰ φωτίζουν τὸ σκοτάδι, ἀποβιβάστηκαν πίσω ἀπὸ τὸν Νγκουγιέν. Ὕστερα παρουσιάστηκε μιὰ παλιά μας γνωριμία, ὁ κ. Μό !

Ἄχ, πόσο εἶχε ἀλλάξει ὁ δύστυχος ὁ Μό ! Τίποτε πιὰ δὲν τοῦ ἀπόμενε ἀπὸ τὸ παλιὸ καμάρι του· ἡ ὡραία γιορτινή του φορεσιὰ βρισκόταν σὲ μαῦρα χάλια. Ἡ μακρυά τοῦ μπλούζα καὶ τὸ παντελόνι του, βρεγμένα καὶ λασπωμένα, εἶχαν κολλήσει ἐπάνω στὸ κορμί του καὶ στὰ πόδια του. Δὲν φοροῦσε πιὰ οὔτε ζωνάρι, οὔτε σαρίκι. Τὰ πέτσινα σαντάλια του εἶχαν ἐξαφανιστεῖ καθὼς καὶ τὰ ὡραῖα του ματογυάλια, καὶ ὁ λυμένος κότσος του, ἄφινε μερικὰ τσουλούφια νὰ πέφτουν μπρὸς στὰ μάτια του καὶ γύρω στὸν ἀδύνατο λαιμό του. Ἔμοιαζε μὲ βρεγμένο σκύλο, ἔτσι ὅπως στεκόταν κάτω ἀπὸ τὴ βροχή, ἕνα σκύλο κοκκαλιάρη καὶ δαρμένον καὶ ἄξιοθρήνητο, ἕνα δυστυχισμένο σκύλο ποὺ ἔχει χάσει τὸν ἀφεντικό του.

Στὸ λαιμό του εἶχε ἕνα καρκάνι, δηλαδὴ ἕνα μεγάλο ξύλινο περιλαίμιο ἀπὸ αὐτὰ ποὺ φοροῦν οἱ μαῦροι δοῦλοι στὴν Ἀφρικὴ καὶ στὴν Ἀσία κι' ἀπὸ τὸ καρκάνι αὐτὸ ἦταν δεμένο ἕνα σχοινὶ ποὺ τὸ τραβοῦσε ὁ Τσοῦ, ὅπως θὰ τραβοῦσε τὸ λουρὶ ἑνὸς σκύλου.

Μὰ ὡστόσο γιὰ τὴν ὥρα δὲν ὑπῆρχε κανένας φόβος νὰ δοκιμάσῃ ὁ Μὸ νὰ δραπετεύσῃ.

Τί βάσανα δὲν εἶχε περάσει ἀπὸ τὸ περασμένο βράδυ ὁ δύστυχος ! Τὸν εἶχαν βγάλει ἀπὸ τὸν σάκκο του μισοπνιγμένον κι' εἶχε μείνει ὅλη τὴ νύχτα κι' ὅλη τὴν ἡμέρα στὸ σκοτάδι, μέσα στὸ βάθος τοῦ ἀμπαριοῦ. Ὁ Σημαδεμμένος ἔκανε κατ' αὐτὸν τὶς ἐπισκέψεις του, μὲ τὴ διαφορὰ πὼς ἀντὶ νὰ τὸν ταΐζῃ μὲ ρύζι καὶ τσαΐ τὸν φιλοδωροῦσε μὲ ἄφθονο ξύλο.

Οἱ κλωτσιὲς κι' οἱ βουρδουλιὲς ἔπεφταν βροχὴ στὴ ράχη του. Ἄχ ἀλλοίμονο ! Ποῦ εἶναι ὁ παλιὸς καλὸς καιρὸς τοῦ Γιὲν-Μπάϋ; Ποῦ εἶ-

ναι τὸ διοικητήριο καὶ τὸ σπιτάκι του μὲ τὴν κυρία Λούου;

Δὲν θὰ ξανάβλεπε πιὰ τὸν τόπο του καὶ τὴ γυναῖκα του. Δὲν θὰ ξανάτρωγε πιὰ ἀπὸ τὰ ὡραῖα φαγιὰ τῆς Λούου ποὺ τἄκανε ἀκόμη πιὸ νόστιμα τὸ νουάκ-μάν. Δὲν θὰ γινόταν ποτὲ του ἀγροφύλακας μὲ τουφέκι καὶ σφυρίχτρα!

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑ Ι ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΕΧΑΣΑ ΤΗΝ ΠΕΝΝΑ ΜΟΥ!

Ἀγαπητοί μου,

Π ΡΩΙ, μονάχος στὸ σπίτι. Εἶχα ἐργασθεῖ στὸ γραφεῖο μου καμμιὰ ὥρα καὶ πῆγα στὴν κάμαρά μου, νὰ πάρω κάτι ποὺ μοῦ χρειάσθηκε. Δὲν ἔλειψα οὔτε πέντε λεπτά. Καὶ γυρίζοντας, κάθησα κι' ἔκαμα νὰ πάρω τὴν πέννα μου, γιὰ νὰ ἐξακολουθήσω. Ἀλλὰ ἡ πέννα μου δὲν ἦταν ἐκεῖ ποὺ ἐνόμιζα πὼς τὴν εἶχ' ἀφίσει. Ἔψαξα στὸ δισκάκι, ἔψαξα σ' ὅλο τὸ τραπέζι, ἔψαξα καὶ στὰ συρτάρια—μὴν εἶχ' ἀνοίξει πρωτύτερα καμένα κι' εἶχε κυλίσει μέσα — ἔψαξα χάμω, μὴν εἶχε πέσει, ἔψαξα σ' ὅλα τὰ μέρη ὅπου εἶχα πλησιάσει ἐκεῖνο τὸ πρωΐ, μὴν τὴν ἀκούμπησα πουθενὰ καὶ τὴν ξέχασα — στὸ τραπεζάκι, στὶς ἐταζέρες, στὰ παράθυρα— δὲν ἦταν πουθενά, πουθενά! Μισὴ ὥρα ἔψαχνα, κάνοντας καὶ τὸ σταυρό μου γιὰ τὸ ἀνεξήγητο. Κι' ἐπειδὴ ζαλίζεται κανένας καμμιὰ φορὰ καὶ δὲν βλέπει τὸ πρᾶγμα ποὺ γυρεύει, ἐνῶ εἶναι μπροστὰ στὰ μάτια του, ἔτρεξα στὴ σκάλα καὶ φώναξα:

—"Ἔχασα τὴν πέννα μου!.. Ἐλᾶτε νὰ μοῦ τὴ βρῆτε!

Ἀνέβηκαν ἀμέσως ἡ ὑπηρέτρια κι' ὁ μικρὸς ὑπηρέτης.

— Πότε, πότε τὴ χάσατε;..

— Νά, τώρα δά!.. Τὴν εἶχα κι' ἔγραφα... Βγῆκα μιὰ στιγμή, γύρισα, ἄφαντη ἡ πέννα!

Ἔψαξαν κι' ἐκεῖνοι παντοῦ. Ἀκόμα κι ἀπὸ κάτω ἀπ' τὸν καναπέ, τὶς πολυθρόνες καὶ τὴ βιβλιοθήκη. Ἔψαξαν καὶ στὴν τραπεζαρία, καὶ στὴν κάμαρά μου, μὴν τὴν εἶχα ἀφήσει πουθενὰ ὅταν βγῆκα. Τίποτα, τίποτα!.. Καλέ, τί μυστήριο ἦταν τοῦτο-δῶ; Ἐπιτέλους ἀπελπίσθηκα.

—Ἀφήστε, τοὺς εἶπα, θὰ βρεθῆ, ὅταν θελήση... ὁ διάβολος νὰ τραβήξη τὴν οὐρά του.

Καὶ πῆρα νὰ γράψω μὲ μιὰν ἄλλη πέννα, ποὺ τὴν εἶχα σὲ ἀχρηστία ἀφότου μοῦ χάρισαν τὸ στυλογράφο αὐτὸν ποὺ ἔχασα. Κι' ἐδῶ πρέπει νὰ σᾶς πῶ—γιὰ περιέργεια—πὼς δὲν ἀλλάζω πέννες συχνά, οὔτε ἔχω πολλὲς στὸ γραφεῖο μου. Δέκα ὁλάκερα χρόνια ἔγραφα μὲ τὸν καφετὶ ἐκεῖνον κονδυλοφόρο, ποὺ μοῦ τὸν εἶχε χαρίσει μιὰ παλιὰ καλὴ Διαπλασοπούλα — πεθαμένη τώρα — κι' ἄλλα τόσα σχεδὸν μὲ τὸ στυλογράφο ποὺ μοῦ ἔφερε κατόπι ἕνας συγγενής ἀπὸ τὴν Ἀμερική καὶ σιγά-σιγὰ τὸν εἶχα συνηθίσει ὥστε νὰ τὸν μεταχειρίζουμαι ἀποκλειστικά. Τόσο σ' αὐτόν, ὅσο καὶ στὸν κονδυλοφόρο, ἔχω ἀφήσει ἕνα μέρος τῆς ψυχῆς μου. Ὅ,τι ἔγραψα τὰ εἴκοσι τελευταῖα χρόνια —ἀπὸ τοὺς «Φοιτητὰς» ὡς τὸν «Πολόλαρο», κι' ἀπὸ τοὺς «Πλούσιους καὶ Φτωχοὺς» ὡς τὴν «Παυλίνα»— ἀπ' αὐτοὺς βγῆκε. Καὶ φυσικὰ θὰ μοῦ κόστιζε πολὺ νὰ χάσω τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον... Γι' αὐτὸ εἶχα ψάξει μὲ τόση ἐπιμονὴ γιὰ νὰ ξαναβρῶ τὴν «πέννα» μου. Καὶ τὸ μεσημέρι, ὅταν γύριζαν οἱ δικοί μου, τοὺς τὰ εἶπα... τραγικὰ καὶ τὸ ψάξιμο ξανάρχισε. Κι' ἐπειδὴ δὲν εἶχε κανὲν' ἀποτέλεσμα, ἄρχισαν οἱ εἰκασίες:

— Τὸ γατάκι τῆς Χιονίας θὰ τὴν ἔρριξε χάμω καὶ ποιὸς ξέρει ποῦ θὰ τὴν κύλησε μὲ τὰ παιχνίδια του!

— Ἀδύνατο! Τὸ γατάκι τῆς Χιονίας εἶναι μικρό. Δὲν βάζει σὲ κίνηση τόσο βαρειὰ πράγματα.

— Τότε... θὰ τὴν πῆρε χέρι. Δὲν γίνεται!

— Μὰ δὲν ἦρθε κανένας ὅσο ἔλειψα ἀπ' τὸ γραφεῖο μου.

— Θὰ ἦρθε καὶ δὲν τὸν ἄκουσες. Θὰ μπῆκε στὸ γραφεῖο, θὰ πῆρε τὸ στυλογράφο καὶ θἄφυγε ὅπως ἦρθε.

— Κλέφτης... τὸ στυλογράφο θἄκλεβε; Θὰ προτιμοῦσε τὸ ρολόϊ ἢ τὸ πορτοφόλι, ποὺ τὰ εἶχα κι' αὐτὰ πάνω στὸ τραπέζι.

— Ποῦ ξεύρεις; Μπορεῖ νἄταν κανένας θαυμαστής, ποὺ ἤθελε τὴν πέννα σου γιὰ κειμήλιο. Ἢ κανένας φίλος, ποὺ σοῦ τὴν πῆρε γι' ἀστεῖο κι' αὔριο θὰ σοῦ τὴ φέρη.

— Μακάρι, ἀλλὰ δὲν τὸ πιστεύω.

— Μὰ καὶ κλέφτης καινὸς μπορεῖ νὰ ἦταν καὶ νὰ μὴν πρόφτασε νὰ πάρη παρὰ τὸ στυλογράφο.

Ἡ ὑπηρεσία, σὰν ὑπεύθυνη, διαμαρτυρόταν:

— Κανένας δὲν ἦρθε... κανένας δὲν ἀνέβηκε ἀπάνω κείνη τὴν ὥρα... Δὲν θὰ τὸν ἀκούγαμε;

— Μὰ σεῖς δὲν προσέχετε καμμιὰ φορά...

— Ὄχι, ὅταν λείπη ἡ κυρία κι' εἶναι μονάχος ὁ κύριος ἀπάνω, προσέχουμε πολύ.

Ἐπιτέλους βρέθηκε... ὁ κλέφτης — θυμήθηκαν δηλαδὴ πὼς ἀκριβῶς ἐκείνη τὴν ὥρα ποὺ ἔλειπα ἀπ' τὸ γραφεῖο μου, ἦρθε ἕνας ὑπηρέτης, νὰ πάρη, ὅλη γιὰ μιὰ ἐφημερίδα ὅπου ἐργάζομαι. Πῆγε κάτω, στὸ γραφεῖο τῆς Διαπλάσεως, ὅπου τὴν εἶχ' ἀφήσει ἀποβραδύς, καὶ τοῦ τὴν ἔδωσαν. Ρώτησε μάλιστα κι' ἂν ἤμουν ἀπάνω· «ναί, τοῦ εἶπαν, ἀλλὰ τὰ χειρόγραφα εἶν' ἐδῶ. Περιττὸ νἀνεβῆς». Συμπέραναν λοιπὸν μὲ βεβαιότητα πὼς εἶχε ἀνεβῆ πρωτύτερα, χωρὶς νὰ τὸν ἀκούση κανένας, δὲν μὲ εἶχε βρῆ στὸ γραφεῖο μου, εἶχε πάρει τὴν πέννα μου κι' εἶχε κατεβεῖ γιὰ νὰ πάρη καὶ τὴν ὅλη.

Πές, πές, τὸ πίστεψα κι' ἐγώ. Κι' ἐπειδὴ ἡ ἐξαφάνιση τῆς πέννας μου δὲν μποροῦσε νὰ ἐξηγηθῆ ἀλλοιώτικα, σχημάτισα τὴν πεποίθησή, τὴ βεβαιότητα, πὼς μοῦ τὴν εἶχε κλέψει τὸ παιδὶ ἐκεῖνο. Θύμωσα φοβερὰ— ἀκοῦς ἐκεῖ, τὸν κλεφταρὰ—καὶ σχεδίαζα πῶς θὰ τὸν τσάκωνα, ὅταν θὰ ξαναρχόταν τὴν ἄλλη μέρα. Δὲν θἄφινα ὅλη κάτω, θὰ μοῦ τὸν ἔστελναν ἀπάνω. Καὶ θὰ τοῦ ἔλεγα: «Ἤρθες καὶ χτές, μὰ δὲν μὲ βρῆκες ἐδῶ-μέσα... Ἤμουν στὴν κάμαρά μου... Ἀλλὰ καθὼς ἔβγαινα, σὲ εἶδα πισόπλατα ποὺ ἔφευγες...Δὲν σοῦ μίλησα ὅμως, γιατὶ τὴν ὅλη τὴν εἶχα ἀφήσει κάτω κι' ἤξευρα πὼς θὰ πᾶς νὰ τὴν πάρης. Μόνο κάτι ἄλλο δὲν θὰ φανταζόμουν πὼς θἄπαιρνες..» Θὰ τἄχανε, θὰ κοκκίνιζε καί.., θὰ τὸν τσάκωνα.., «Ἔλα! νὰ μοῦ φέρης ἀμέσως τὸ στυλὸ ποὺ μοῦ ἔκλεψες, γιατὶ θὰ σὲ καταγγείλω στὸν κύριό σου νὰ σὲ διώξη!...»

Ὁ Θεός, παιδιά μου, μὲ φύλαξε ἀπὸ τέτοια φοβερὴ γκάφα. Πρὶν ξαναρθῆ τὸ δυστυχισμένο αὐτὸ παιδί, τὸ ἀθῶο, ὁ διάβολος τράβηξε τὴν οὐρά του καὶ ὁ στυλογράφος μου βρέθηκε χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω — καὶ χωρὶς νὰ τὸ θυμηθῶ κατόπι — Τὸν εἶχα πάρει μαζὶ μὲ κάτι χαρτιὰ ποὺ τὰ φύλαξα στὴ θέση τους. Κι' ὅταν μοῦ χρειάσθηκαν καὶ τὰ σήκωσα γιὰ νὰ τὰ πάρω, βρῆκα ἀνάμεσα καὶ τὸν χαμένο στυλογράφο!

Νά, ἔτσι τὴν παθαίνει καμμιὰ φορὰ κανένας κι' ἐνοχοποιεῖ ἀνθρώπους ἀθῶους. Φταῖνε βέβαια κι' οἱ περιστάσεις, οἱ συμπτώσεις. Ἀλλὰ περισσότερο φταίει ἐκεῖνος ποὺ βιάζεται νὰ βγάλη ἕνα συμπέρασμα καὶ νὰ σχηματίση μιὰ βεβαιότητα, ἐκεῖ ποὺ δὲν πρέπει παρὰ νὰ μείνη μὲ τὴν ἀμφιβολία...

Σᾶς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΟ ΧΕΛΙΔΟΝΙ

Καλῶς μᾶς ἤρθες φτερωτὴ
τῆς ἄνοιξης ἐλπίδα
Χελιδονάκι σπαθωτό,
τόσο καιρὸ δὲ σ' εἶδα
Ψηλὰ νὰ σκίζεις τ' οὐρανοῦ
τ' ἀπέραντα τὰ πλάτια.
Τοῦ κάκου σὲ γυρεύανε
νοσταλγικὰ τὰ μάτια.

Ἀπὸ τὰ νέφια τὰ βαριὰ
τ' ὁλόμαυρου Γενάρη
Ἀλλοῦ, στὸ φῶς καὶ στῆ χαρὰ
τὸ πέταγμα εἶχες πάρει
Καὶ μᾶς μᾶς ἄφισες ἐδῶ
μονάχους στὸ σκοτάδι,
Μᾶς στέρησες τῆς ὄμορφης
φωνούλας σου τὸ χάδι.

Ὅμως τὴν τόση ἀγάπη μας,
πουλάκι μου, γιὰ σένα
Δὲν τὴ ξεχνᾶς ἐκεῖ ποὺ πᾶς
στὰ μαρμαρωμένα ξένα,
Πάντα θυμᾶσαι τὴ γλυκειὰ
φωτολουσμένη Ἑλλάδα,
Τὸ γαλανό της οὐρανό,
τοῦ Μάρτη τὴ λιακάδα.

Ἔτσι χτὲς σ' εἶδα νἄρχεσαι
γοργὸ σὰν τὸν ἀγέρα
Κι' ἀκούστηκ' ἡ κρουστάλλινη
φωνή σου πάλι ὡς πέρα
κι' ἀγασκιρτῆσαν τὰ κλαριά,
καὶ τὰ μικρά τους φύλλα
Σειστήκανε στῆς ἄνοιξης
τὴ θεία ἀνατριχίλα.

Τζιτζίκι

ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΦΑΡΟ

Β'.

«Χριστὸς Ἀνέστη!» Μπουλούκι βγαίνουν ἀπ' τὴ μικρῆ θύρα τῆς ἐκκλησιᾶς, μὲ τ' ἀναμένα κεράκια στὰ χέρια, οἱ νησιῶτες. Ὕστερα τοὺς βλέπεις νὰ τραβᾶ καθένας ἐστὸ σπιτάκι του ψάλλοντας τὸ χαρούμενο τῆς Ἀνάστασης ψαλμό.

Ὁ κὺρ-Νικόλας, ἔχοντας τὴν παλάμη του μπροστὰ στ' ἀναμένο κερί του, γιὰ νὰ μὴ τοῦ τὸ σβύση τ' ἀεράκι, κατέβαινε πρὸς τὸ φάρο μὲ ξαλαφρωμένη κἄπως τὴν ψυχή.

Ὁλ' ἡ φύση θαρροῦσες πὼς γιόρταζε. Τἄστρα τρεμόσβυναν σὰ νἄθιενε κόνα σ' ἄλλο, συμβολικά, τὴ χαρούμενη εἴδηση τῆς Ἀναστάσεως. Καὶ τἀηδόνι τραγουδοῦσε, σὲ κρυφὸ φουντωμένο κλαράκι τὸ θρίαμβο τοῦ δημιουργοῦ του.

Ἔτσι, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβη, ἔφθασε στὰ βράχια, αἰσθάνθηκε τὴ μυρωδιὰ τῆς θάλασσας, κι' εἶδε τὸ φανὸ ψηλὰ νὰ ρίχνη τὶς φωτεινές του δέσμες. Μ' ἄξαφνα παρατήρησε κοντὰ στὴ χαμηλὴ θύρα τοῦ φάρου ἕναν ἄνδρα μ' ἕνα παιδί. Παραξενεύτηκε. Τί νὰ ζητοῦσαν ἀπ' αὐτὸν τέτοια ὥρα; Ἔπειτα δὲν τοῦ φάνηκαν πρόσωπα γνωστά. «Ἔ! πατριώτη—φώναξε ἐκεῖνος μὲ ξενικὴ προφορά—δὲ μὲ γνωρίζεις;» Ὁ κὺρ-Νικόλας πλησίασε, τὸν παρατήρησε μὲ προσοχὴ κι' ἀπάντησε. «Ὄχι! Δὲ σὲ γνωρίζω, ξένε!..» — «Βοὲ δὲ θυμᾶσαι τὸ Γιάννη Γιωργουλά;» Εἶπε μὲ γέλια ἀφήνοντας νὰ φαίνεται μιὰ σειρὰ ἀπὸ ὁλόχρυσα δόντια. Μὰ ὁ γερο-φαροφύλακας οὔτε τὸν ἄκουε σχεδόν. Εἶχε καρφώσει τὰ μάτια του στὸ μικρὸ παιδὶ ποὺ μὲ χαμηλωμένο τὸ κεφάλι ζάρωνε κοντὰ στὸν ξένο. Ἔφερε τὸ τρεμάμενο χέρι του στὸ μέτωπο καὶ σιγοψιθύρισε: «Πόσο τοῦ μοιάζει...» Κι' ἔπειτα: «Τὸ παιδί; Τίνος εἶναι τὸ παιδί;»

Ὁ ξένος πλησίασε,κτύπησε τὴν πλάτη τοῦ κὺρ-Νικόλα κι' ἀπάντησε:«Ἀμ' εἶναι ἐγγονάκι σου, κὺρ-Νικόλα!.. Παιδὶ τοῦ σχωρεμένου τοῦ γιοῦ σου!.. Ἔχασε, τώρα τελευταῖα, τὴ μάννα του στὴν Ἀμερικὴ τὸ φτωχὸ κι' ἀποφάσισα νὰ στὸ φέρω γυρίζοντας. Πρέπει ὁ ἄνθρωπος νὰ κάνη ἕνα καλὸ ὅταν μπορεῖ!..»

Ὁ γερο-φαροφύλακας ταράχτηκε: «Γκονάκι μου:.. Γκονάκι μου;..» ψιθύρισε ἀσυναίσθητα. Ἔβαλε τὸ χέρι του στὸ σγουρόμαλλο κεφαλάκι τοῦ παιδιοῦ, κἄρφωσε τὰ μάτια του στὸ δροσερό του προσωπάκι, πλησιάζοντας τὸ χερὶ ποὺ κρατοῦσε καὶ τότε ἔσφιξε τὸ μικρὸ μὲ πατρικὴ ἀγάπη στὸ στῆθος του! Δυὸ δάκρυα κύλησαν στὸ ρυτιδωμένα του μάγουλα, δάκρυα χαρᾶς κι' εὐγνωμοσύνης.. Τὸ μελάγχολο πρόσωπό του φωτίστηκε, σὰν τὸν οὐρανὸ ποὺ ξαστερώνει ὕστερ' ἀπ' τὴ θύελλα. Κι' ἐνῶ χίλια λόγια εὐχαριστησης ἀνακατεμένα μὲ ὕμνους ἀνέβαιναν ἀπ' τὴν ψυχή του στὸ Θεό, ψιθύρισε:

«Παιδί μου! Χαμένο μου παιδί! Ἀπόψε ἀναστήθηκες καὶ σὺ γιὰ μένα!» καὶ γυρίζοντας στὸν ξένο: «Σ' εὐχαριστῶ πατριώτη!.. Πέρνα στὸ φτωχικό μου!..»

Λευκάτας

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΗ

Ἦταν δυστυχισμένη, πολὺ δυστυχισμένη ἡ μικρούλα Ρέλια. Στὸ διάστημα τῶν δέκα της χρόνων δὲν εἶχει αἰσθανθεῖ παρὰ τὸ βάρος της μοναξιᾶς, τῆς φτώχιας. Τὴ μητέρα της δὲν τὴ γνώρισε ποτέ, γιατὶ πέθανε ὕστερ' ἀπὸ μιὰ βδομάδα, ἀφοῦ τὸ φτωχὸ κοριτσάκι ἦρθε στὸν κόσμο.

Ὕστερα κύλησαν τὰ πρῶτα παιδικά της χρόνια δίπλα στὸν πατέρα της,ἕναν φτωχὸ ἐργάτη ποὺ ἔλειπε ὅλη τὴν ἡμέρα δουλεύοντας, καὶ κοντὰ στὴ γριὰ θειά της. Τί τράβηξε ἀπ' αὐτὴ τὴν παράξενη γριὰ ἡ μικρούλα!Εἶχαν μιὰ μακρινὴ συγγένεια κι' ὅταν ἡ μητέρα τῆς Ρέλιας πέθανε, ὁ πατέρας της παρακάλεσε τὴ μόνη συγγενῆ τους νὰ ἔρθη νὰ καθήση μαζί τους. Ποτὲ αὐτὴ δὲν εἶπε ἕναν καλὸ λόγο στὴ μικρούλα, ποτὲ δὲν τὴ χάϊδεψε, ποτὲ δὲν ἄπλωσε τὸ χέρι της παρὰ γιὰ νὰ τὴν κτυπήση.

Κι' ἔτσι πέρασαν κάμποσα χρόνια ὥσπου μιὰ μέρα ἡ Ρέλια ἔχασε καὶ τὸν πατέρα της. Ἄρπαξε μιὰ πνευμονία καὶ σὲ λίγες μέρες ἔφυγε γιὰ νὰ συναντήση τὴ γυναῖκα του... Κι' ἀπὸ τότε ἡ κακιὰ γριὰ ἔστελνε τὸ κοριτσάκι νὰ ζητιανεύη. Ζητιανεύοντας—καὶ μὲ πόση ἀγανάκτηση—γύριζε ὅλη μέρα τουρτουρίζοντας στοὺς δρόμους ἡ Ρέλια, καὶ τὸ βράδυ ἀπ' τὸ πενιχρὸ κοεβάτι της ἔβλεπε τὴν γριὰ θειά της νὰ χαϊδεύη τὰ λεπτὰ στὸ φῶς τοῦ καντηλιοῦ κι' ὕστερα νὰ τὰ κλειδώνη σὲ μιὰ κάσσα.

Ὅμως ἂν ἡ Ρέλια ἦταν δυστυχισμένη, ἂν ποτὲ δὲν γνώρισε χάδια, ποὺ τόσο ἄφθονα τὰ ἔχουν ἄλλα παιδιὰ τῆς ἡλικίας της, ἦταν καλή. Καλή, τὸ ἔδειχνε τὸ ὠχρὸ πρόσωπό της ποὺ τὸ στεφάνωναν οἱ μαῦρες μπουκλίτσες, τὸ ἔδειχναν τὰ μεγάλα μάτια της καθρεφτίζοντας τὴν καλοσύνη τῆς ψυχῆς της, τὸ ἔδειχνε τὸ γλυκὸ χαμόγελό της.

Μιὰ μέρα ποὺ τὸ χιόνι εἶχε κρυσταλλώσει καὶ μιὰ γριούλα δὲ μποροῦσε νὰ περπατήση, ἡ Ρέλια τὴ βοήθησε νὰ πάη σπίτι της. Κι' ὅταν τὸ βράδυ ἡ θειά της τὴν ἄφησε νηστική γιὰ τὴν ἀργοπορία της, ὅταν ἔμεινε μόνη χαμογελοῦσε εὐχαριστημένη, γιατὶ στ' αὐτιά της ἀντηχοῦσαν ἀκόμη τὰ λόγια τῆς γριᾶς.

—Ὁ Θεὸς θὰ στὸ πληρώση μιὰ μέρα, κόρη μου.

Μιὰν ἄλλη πάλι φορὰ ἕνα χαμίνι τὴν ἔσπρωξε γιὰ νὰ πέση μέσα σ' ἕνα χαντάκι, γεμάτο λάσπες καὶ πέτρες; μὰ ἡ Ρέλια κρατήθηκε καὶ δὲν ἔπεσε, ἀλλ' ἔπεσε ὁ μικρὸς μὲ τὴ φόρα ποὺ εἶχε πάρει. Καὶ τότε ἡ Ρέλια ξεχνώντας τὸ κακὸ ποὺ τῆς εἶχε κάνει ἔτρεξε καὶ τὸν βοήθησε νὰ σηκωθῆ. Καὶ μιὰ λάμψη χαρᾶς πέρασε ἀπ' τὸ μελαγχολικὸ προσωπάκι, ὅταν ἄκουσε τὸ χαμίνι νὰ τῆς λέει;

— Συχώρεσέ με, δὲν ἤξερα πὼς εἶσαι τόσο καλή...

Ἔτσι ἕνα τσουχτερὸ ἀπόγευμα ποῦ Δεκέμβρη βγῆκε νὰ ζητιανέψη ἡ μικρούλα, τρέμοντας κάτω ἀπ' τὸ παλιὸ καὶ τρυμμένο μαῦρο παλτουδάκι της. Τὸ χιόνι ἔπεφτε ἀπαλά... Ψυχὴ στὸ δρόμο. Ἡ Ρέλια σκέφτηκε τ' ἄλλα, τὰ εὐτυχισμένα παιδιὰ τῆς ἡλικίας της,ποὺ ἔμεναν σκὰ ζεσταὰ σπίτια τους, παίζοντας ἢ διαβάζοντας κοντὰ στοὺς ἀγαπημένους τους γονεῖς. Ὤ! ἂς μὴν ἦταν πλούσια, ἂς ἦταν ὅμως κοντὰ στοὺς γονεῖς της... Πόσο κρύωνε... Τὸ χιόνι ἔπεφτε σιγά, ἀπαλά, τριγύρω στὰ γυμνὰ δέντρα, στὶς στέγες τῶν σπιτιῶν παντοῦ, ἀκόμη κι' ἐπάνω της. Μήπως ὁ καλὸς Θεὸς μποροῦσε νὰ τῆς δώση τοὺς γονεῖς της; Νὰ τοὺς στείλη πίσω στὴ γῆ,. ὄχι βέβαια. Ἀλλὰ δὲν μποροῦσε νὰ τὴν πάη ἐκεῖνη σὲν οὐρανό; Γονάτισε, ἔνωσε τὰ χεράκια της καὶ μουρμούρισε:

— Καλέ μου Θεούλη, σὺ ποὺ ἀκοῦς ὅλους, φέρε με κοντὰ στὴν καλή μου μαμμά... ποὺ ἦρθε κοντά σου, νὰ σὲ παρακαλέση νὰ λυπηθῆς τὴν κορούλα της...

Φρ... φρ... τί εἶναι! Εἶναι τὸ χιόνι ποὺ πέφτει ἀδιάκοπα; Εἶναι ὁ ἄνεμος; Ὄχ' εἶναι τ' ἀπαλὸ φτερούγισμα τῶν μικρῶν ἀγγέλων. Ἡ Ρέλια ἄνοιξε τὰ μάτια της. Ποῦ βρίσκεται; Στὰ σύννεφα τριγυρισμένη ἀπὸ ἀγγελάκια. Φοροῦν ὅλα λευκὰ φορέματα μὲ ρόδινες γιολάντες στὸ κεφάλι, καὶ γελοῦν εὐτυχισμένα. Καὶ σὲ λίγο ἀρχίζουν ἕνα χορεύμενο τρελλὸ παιχνίδι παρασύροντας καὶ τὴ Ρέλια. Κι' ἔπαιζε... ἔπαιζε... για πρώτη φορά.

— Πᾶμε τώρα, φώναξε ἕν' ἀπ' αὐτά.

—Ποῦ; ρώτησε ξαφνιασμένη ἡ μικρὴ ὀρφανή.

— Στὸν καλὸ Θεό, ποὺ θὰ σὲ στείλη στοὺς γονεῖς σου.

Καὶ σὲ λίγο ἡ Ρέλια καὶ τ' ἀγγελού-

δια, πετοῦσαν στὸ γαλάζιο ἄπειρο.

Τ' ἄλλο πρωΐ ἕνας ὁδοκαθαριστὴς βρῆκε τ' ἄψυχο σῶμα τῆς μικρούλας. Κανεὶς δὲν ἔχυσε οὔτ' ἕνα δάκρυ. Μὰ γιατὶ νὰ τὴν κλάψουν ἀφοῦ πεθαίνοντας βρῆκε τὴν εὐτυχία ποὺ δύσκολα ἐδῶ κάτω βρίσκει κανείς;

Ἀγριοβιολέττα

Ο ΛΙΠΟΤΑΚΤΗΣ (*)

Ἕνας μόνο ἔφυγε ἀπὸ τὸν πόλεμο!
Ἕνας μόνο λιποτάχτησε!
Πέταξε τὸ τουφέκι του κι' ἔφυγε μακρυὰ ἀπ' τὸ χάρο, μακρυὰ ἀπ' τὴ βουὴ τοῦ κανονιοῦ.

Τρέμει στῆς νύχτας τὸ σκοτάδι, ὅπως θἄτρεμε ἡ φλόγα τοῦ κεριοῦ στὸν ἀέρα πρὶν σβύση.

Παίρνει τὸ δρόμο τοῦ χωριοῦ.

Στὸ σπίτι τὸ ἔρημο ὅπου ἡ δυστυχία ἔχει φωλιάσει χτυπᾶ τὴ χορταριασμένη πόρτα.

— Ποιὸς χτυπᾶ τὴν πόρτα;

—"Ανοιξε, μάννα, δὲν εἶναι ξένος, οὔτε κλέφτης· ἄνοιξε εἶναι ὁ γιός σου καταδιωγμένος.

Κι' ἡ μάννα ἀπὸ μέσα ἀποκρίνεται:

—Ὁ γιός μου εἶναι στὸν πόλεμο. Γιὰ δὲς τὸ ξέστρωτο κρεβάτι του. Ἔκανες λάθος στὴν πόρτα, διαβάτη. Φύγε ἀπ' ἐδῶ δὲν εἶσαι σύ· ὁ γιός μου εἶναι στὸν πόλεμο κι' ἴσως καὶ δὲν τὸν ξαναδῶ.

Γκρέτχεν

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ: ΝΕΚΡΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥΔΕΥΚΟΥΣ

Διογένης: Σὲ παρακαλῶ, Πολυδεύκη, ὅταν ἀνεβῆς στὴ γῆ — καὶ νομίζω πὼς αὔριο εἶναι ἡ σειρά σου — ἂν δῆς πουθενὰ τὸν Μένιππο—θὰ τὸν βρῆς δὲ στὴν Κόρινθο νὰ κοροϊδεύῃ τοὺς φιλοσόφους ποὺ μαλώνουν μεταξύ τους — νὰ τοῦ πῆς: «Μένιππε, σὲ προσκαλεῖ ὁ Διογένης· ἂν κουράστηκες νὰ γελᾷς μ' ὅσα συμβαίνουν στὴ γῆ, ἔλα στὸν Ἅδη γιὰ νὰ γελάσῃς περισσότερο. Στὴ γῆ μὲν δὲν εἶσαι πάντα βέβαιος πὼς θὰ γελᾷς, γιατί, καθὼς λέν, ποιὸς ξέρει μ' ἀκρίβεια τὰ μετὰ τὴ ζωή; Ἐνῶ στὸν Ἅδη θὰ γελᾷς διαρκῶς, ὅπως ἐγώ, καὶ μάλιστα ὅταν βλέπεις τοὺς πλουσίους, τοὺς σατράπες καὶ τοὺς ευρέννους περιφρονημένους, ἄσημους, ποὺ διακρίνονται μόνο ἀπ' τοὺς θρήνους καὶ τοὺς ὀδυρμούς, ἐπειδὴ θυμοῦνται ἐκεῖνα ποὺ εἶχαν στὴ γῆ». Πές του αὐτὰ καὶ πές του ἀκόμη νἀρθῇ ἐδῶ ἀφοῦ γεμίσει τὸν τορβά του μὲ πολλὰ κουκιὰ ἢ μὲ κανένα αὐγὸ ἢ μ' ἄλλο τίποτα.

Πολυδεύκης: Θὰ τοῦ τὰ πῶ ὅλ' αὐτά, Διογένη. Ἀλλὰ περίγραψέ μου τον γιὰ νὰ τὸν γνωρίσω.

Διογένης: Εἶναι γέρος φαλακρός, μ' ἕνα πανωφόρι γεμάτο τρύπες καὶ μπαλωμένο μὲ χίλια κουρέλια, γελᾷ δὲ πάντα καὶ κοροϊδεύει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοὺς περήφανους ἐκεῖνος φιλοσόφους.

Πολυδεύκης: Μὲ τέτοια χαρακτηριστικὰ εὔκολα θὰ τὸν βρῶ.

Διογένης: Θέλεις νὰ σοῦ παραγγείλω κάτι καὶ γι' αὐτοὺς τοὺς φιλοσόφους;

Πολυδεύκης: Παράγγειλέ μου· δὲν μοῦ κάνει κόπο.

Διογένης: Πές τους νὰ πάψουν τοὺς παραλογισμούς τους, τὰ μαλώματά τους γιὰ ὅλα τὰ ζητήματα, κι' ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἄτοπα ποὺ διδάσκουν στοὺς νέους.

Πολυδεύκης: Μὰ θὰ μοῦ ποῦν πὼς εἶμαι ἀγράμματος κι' ἀμαθὴς ἅμα κατηγορήσω τὴ σοφία τους.

Διογένης: Καὶ σὺ πάλι πές τους ἐκ μέρους μου νὰ βάλουν τὶς φωνές.

Πολυδεύκης: Κι' αὐτὸ θὰ τοὺς τὸ πῶ.

Διογένης: Στοὺς πλουσίους δέ, φίλε μου, πὲς ἐκ μέρους μου ἐπίσης: «Γιατὶ φυλάγετε τὸ χρῆμα σας; γιατὶ βασανίζεστε μὲ τὸ νὰ λογαριάζετε τοὺς τόκους, μαζεύοντας τὰ τάλαντα ἐπὶ ταλάντων, ἐνῶ ὅταν σὲ λίγο θὰ κινήσετε γιὰ τὸν Ἅδη δὲν σᾶς χρειάζεται παρὰ μονάχα ἕνας ὀβολός;»

Πολυδεύκης: Ὅλα θὰ τοὺς τὰ πῶ.

Διογένης: Πὲς ἀκόμη καὶ στοὺς ὄμορφους καὶ δυνατούς, τὸν Μέγελλο ἀπ' τὴν Κόρινθο καὶ τὸν παλαιστὴ Δαμόξενο, ὅτι ἐδῶ σὲ μᾶς δὲν ὑπάρχουν οὔτε ξανθὰ μαλλιά, οὔτε χαρούμενα ἢ μαῦρα μάτια, οὔτε κοκκινάδι στὸ πρόσωπο, οὔτε δυνατὸ νεῦρα, οὔτε γεροὶ ὦμοι· ἀλλ' ὅλα εἶναι μιὰ σκόνη, κρανία χωρὶς ὀφαλμοὺς ὅπως λέν.

Πολυδεύκης: Οὔτε αὐτὸ μοῦ κοστίζει ἂν τὸ πῶ στοὺς δυνατοὺς κι' ὠραίους.

Διογένης: Καὶ στοὺς ζηλιάνους—γιατὶ ὑπάρχουν πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ποὺ ἀναθεματοῦν τὴν τύχη τους — πές τους νὰ μὴ κλαῖνε, καὶ νὰ μὴ ἀγανακτοῦν. Διηγήσου τους πὼς ἐδῶ ὑπάρχει ἰσότης καὶ πὼς θὰ δοῦν τοὺς πλούσιους τῆς γῆς ὅμοιους μ' αὐτούς. Ἂν θέλῃς δὲ μάλωσε ἐκ μέρους μου καὶ τοὺς Σπαρτιάτες, γιατὶ πολὺ παρέλυσαν.

Πολυδεύκης: Μὴ λὲς τίποτα γιὰ τοὺς Σπαρτιάτας γιατὶ δὲν τ' ἀνέχομαι ὅσα ὅμως μοῦ παράγγειλες γιὰ τοὺς ἄλλους θὰ τὰ πῶ.

Διογένης: Ἂς τοὺς ἀφήσουμε ἀφοῦ θέλεις, καὶ πὲς ὅσα σοῦ εἶπα γιὰ τοὺς ἄλλους.

Ἰδιότροπος

(*) Ἐμπνευσμένο ἀπὸ τὸ ποίημα τοῦ Πολέμη τ' Ὁ λιποτάκτης.

ΤΑ ΚΟΚΚΙΝΑ ΑΥΓΑ

— Μαμμά, ἐγὼ πῆρα τ' αὐγό μου, πάρτε καὶ σεῖς ὅλοι. Ἐμπρός! ποιὸς κάνει τόκα; φωνάζει ἡ Ἐλευθερία. μόλις εἶχαν καθήσει στὸ τραπέζι τὴ νύχτα τοῦ Μεγάλου Σαββάτου.

—Ἐγώ! ἀπαντᾶ ἡ Μάχη, καὶ διάλεξε ἕνα ὡραῖο καὶ κόκκινο αὐγό. Ἔλα, Ἐλευθερία, βάστα το καλὰ γιὰ νὰ χτυπήσω...

— Καλά, κάνει ἡ Ἐλευθερία, περίμενε νὰ μοῦ τὸ σπάσῃς.

Πάφ! καὶ σπάει τ' αὐγὸ τῆς Μάχης.

— Μπαμπά, ἔρχεσαι νὰ κάμουμε μαζί;

—Χριστὸς Ἀνέστη.

—Ἀληθῶς Ἀν...

Ἀνῶμα τ' αὐγὸ τοῦ μπαμπά!

— Τώρα, μαμμὰ ἐλᾶτε σεῖς, Χαρίλαε, Μαίρη, θεῖε, θεία! Μὰ τί ὡραῖο τὸ δικό μου αὐγό! ὁλονῶν τά ἔσπασε! Ὅποιος ἔχει ἐδῶ... ἐγὼ σπάω αὐγά, πάφ! πούφ!

Κι' ἡ Ἐλευθερία θριαμβεύει παντοῦ, τρέχει δεξιά, σπάει ὅλων τ' αὐγά. Πᾶνε καὶ τ' αὐγὰ τοῦ Χαρίλαου καὶ τῆς Μαίρης. Ὅλοι παρακολουθοῦν τὰ θαύματα τῆς Ἐλευθερίας καὶ γελᾶνε, ἄλλοι πάλι ἀποροῦν.

Πάνω στὴ τραπέζι, ἀνάμεσα στὰ ραγισμένα αὐγὰ εἶναι κ' ἕνα ξέθωρο, μυτερὸ αὐγό, ποὺ δὲν τὸ πρόσεξε καὶ δὲν τὸ καταδέχτηκε κανείς. Ἡ μικρή μοῦ ὅμως ἀνεψούλα τὸ παρατήρησε.

—Ἐλευθερίτσα μου, θὲς νὰ κάνουμε Χριστὸς Ἀνέστη; φωνάζει, δείχνοντας τὸ ξεβαμμένο αὐγουλάκι της.

—Ὠ! Ὠ! λέγει ἡ Ἐλευθερία, τὸ σπουδαῖο σου τ' αὐγὸ ποὺ θὰ σπάσῃ τὸ δικό μου! Ἐμπρὸς χτύπα νὰ δοῦμε.

Καὶ ὅμως!

Τὸ ξεθωριασμένο αὐγὸ τῆς Μπεμπούλας, ἔσπασε τ' ὡραῖο, τὸ θαυματουργὸ αὐγὸ τῆς Ἐλευθερίας.

Ἑλληνικὴ Δημοκρατία

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ μικρὸς Γιῶργος καθὼς περπατάει βλέπει τὸν ἴσκιο του καὶ πολεμάει νὰ τὸν πιάσῃ.

Κι' ὁ συνομήλικός του Τάκης:

— Τρέχα ντέ, καϊμένεεε!

Γολιὰθ

***

— Μεταξὺ φίλων.

—Ἐγὼ δὲν ζαλίζομαι στὴ θάλασσα καθόλου!

— Μπᾶ, καὶ γιατί;

— Γιατὶ ὁ μπαμπᾶς μου ἦταν καπετάνιος!

(Γεγονὸς) *Φίλημα Σκιᾶς*

***

Ὁ καθηγητής: — Ἡ θερμότης διαστέλλει τὰ σώματα. Ἀνάφερέ μου ἕνα παράδειγμα, Μίμη.

Καὶ ὁ Μίμης: — Τὸ καλοκαίρι οἱ ἡμέρες εἶναι πολὺ μεγαλύτερες, κύριε καθηγητά!

Πριγκήπισσα τῶν Δολλαρίων

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΡΠΝΑ ΜΟΡΦΩΤΙΚΑ

ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Ἀπὸ τοὺς ἐν παρενθέσει ἀριθμούς, ὁ πρῶτος εἶναι τὰ ταχυδρομικὰ τοῦ Ἐσωτερικοῦ καὶ ὁ δεύτερος τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

Ὁ Ἄγγελος τῆς Ἀγάπης (μὲ 60 εἰκόνας) δρ. 35 (15 καὶ 29).

Ἡ Ἀδελφούλα μου, μυθιστόρημα Γρ. Ξενοπούλου (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 20. (7,50 καὶ 15).

Ἡ Ἁπλῆ ζωή, ὑπὸ Ἀγγέλου Κασιγόνη, δρ. 8 (1 καὶ 2).

Ἡ Ἐπιτυχία εἰς τὴν ζωήν, ὑπὸ Αγγέλου Κασιγόνη, δρ.8. (1 καὶ 2).

Ἡ Εὐτυχία, ὑπὸ Ἀγγέλου Κασιγόνη, δρ. 8 (1 καὶ 2).

Τὸ Θῦμα τοῦ Φθόνου, (μὲ 20 εἰκόνας) δρ. 30. (9,50 καὶ 20).

Παιδικὸν Θέατρον, Γρ. Ξενοπούλου, δι' ἑορτὰς Σχολείων καὶ Οἰκογενειῶν, Α' Τόμος δρ. 20. (7,50 καὶ 15). Β' Τόμος δρ. 20. (7,50 καὶ 15).

Παιδικὸν Πνεῦμα, (Τομίδιον, Γ') δρ. 5. (1 καὶ 2).

Πρᾶας ὁ Νικίου, (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 30. (9,50 καὶ 20).

Ὁ Πυρειοπώλης, (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 30. (9 καὶ 18).

Ὑπὲρ Πατρίδος, (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 30. (10,50 καὶ 21).

Ὁ Φώτης, ἐμμετρον διήγημα δρ. 7. (3,50 καὶ 5,50).

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 25 Ἀπριλίου 1934

ΔΕΝ παραλαμβάνω γράμματα μὲ ἀνεπαρκὲς γραμματόσημο: ζυγίζετέ τα! —Δὲν ἀπαντῶ σὲ ἀπορίες ποὺ τὶς λύνει ὁ Ὁδηγὸς τῶν Συνδρομητῶν: διαβάστε τον!

ΕΚΤΟΣ ἀπὸ ἐκείνους ποὺ εἶδαν μιὰ "Ασκησή τους δημοσιευμένη στὸ προηγούμενο ἢ σ' αὐτὸ τὸ φυλλάδιο, μοῦ ἔστειλαν Συλλογὲς κι' οἱ ἑξῆς: ***Μυρτίλλη, Κρυφὸ Σχολειό, Πιτσιρίκος, Ἄσπρο Ἀρασπάκι, Μπὶλ-Σπίλ, Χλωμὸ Δουλούδι, Ἀλκυονίς, Μαύρη Προσωπιδοφόρος*** καὶ ***Πειραιωτάκι***. — Θυμίζω ὅτι ἡ προθεσμία λήγει στὶς ***20 Μαΐου***. Ὡς τότε πρέπει νὰ μοῦ στεῖλουν ὅσοι θέλουν νὰ λάδουν μέρος στὸν 26ΟΟ Διαγωνισμό, γιατὶ ἀργότερα θὰ εἶναι ἐκπρόθεσμοι.

Χρόνια πολλά, ***Ἀγνὴ Καρδιά***! Χαριτωμένο τὸ γραμματάκι ποὺ μοῦ ἔγραψες τὴ νύχτα τοῦ Πάσχα ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἔλειπαν στὴν Ἀνάσταση, καὶ τὸ διέκοψες μὲ τὰ μπὰμ-μπούμ, γιὰ νὰ τὸ συνεχίσῃς... ὑστερημένη. Εἶσαι φρόνιμο κορίτσι, ποὺ κατάφερες νὰ μείνῃς στὸ σπίτι τέτοια νύχτα, γιὰ νὰ μὴν κουράσῃς τὸ πόδι σου ποὺ ἔχει φλεβίτιδα. Ἄλλη θὰ πήγαινε, γιὰ νὰ μὴ χάσῃ τὸ θέαμα, θὰ στεκόταν μιὰ ὥρα ὄρθή, τὸ πόδι της θὰ χειροτέρευε καὶ θὰ περνοῦσε ἕνα πολὺ ἄσχημο Πάσχα. Ἐνῶ σὺ τί εὐδιάθετη καὶ χαρούμενη ποὺ ξύπνησες τὸ πρωΐ, γιὰ νὰ μοῦ γράψῃς ἀκόμα ἕνα ὑστερόγραφο!..

Ὅλοι αὐτοὶ οἱ Διαγωνισμοί, ***Ντενῆ***, θὰ προκηρυχθοῦν σὲ λίγο κι' ἔτσι θἄχῃς πολλὴ ἀσχολία γιὰ τὸ καλοκαίρι. Ἄλλωστε θὰ διαβάσῃς τότε καὶ τὰ μυθιστορήματα, ποὺ δὲν τὰ διαβάζεις τώρα λίγο λίγο. Χαρτὶ Λύσεων σοῦ ἔστειλα καὶ περμένω καὶ τὶς Ἀσκήσεις σου. Ναί, δύσκολες νὰ εἶναι, ὄχι ὅμως καὶ ἄλυτες. Πρόσεξε σ' αὐτό, γιατὶ μερικοί, ἀπὸ τὴ μεγάλη προσπάθεια νὰ κάμουν δύσκολες Ἀσκήσεις, ξετρυπώνουν κάτι σπάνιες λέξεις, κάτι ἄγνωστα ὀνόματα, ποὺ εἶναι ἀδύνατο νὰ τὰ βρῇ κανείς. Ἐγὼ ποτὲ δὲν δημοσιεύω τέτοιες. Προτιμῶ τὶς μετρίως δύσκολες, βάζω ὅμως κι' εὔκολες—παιχνιδάκια γιὰ τοὺς πιὸ μεγάλους—γιὰ νὰ συνηθίζουν οἱ μικροί, οἱ ἀρχάριοι.

Φάνη Ἄφαντε, ἔτσι περνοῦν ὅλα, κι' οἱ διακοπὲς τοῦ Πάσχα, κι' οἱ διακοπὲς τοῦ θέρους, κι' ὅλη ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, Ἀλλ' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ τὸ συλλογίζεται κανεὶς ὁλόενα. Τὴν ἐφήμερη ζωή μας καλύτερο εἶναι νὰ τὴν περνοῦμε μὲ τὴν ἰδέα πὼς εἶναι αἰώνια. Καὶ νὰ θυμούμαστε ἁπλῶς πὼς ὁ καιρὸς περνᾷ καὶ δὲν γυρίζει, ὄχι γιὰ νὰ μαλαγχολοῦμε καὶ γαπελπιζόμαστε, ἀλλὰ γιὰ νὰ μὴν ἀναβάλλουμε γι' αὔριο ὅ,τι μποροῦμε νὰ κάμουμε σήμερα... Ἔστειλα πέντε τετράδια.

Περιττὸ νὰ σοῦ πῶ, ***Ἀνιέζα***, πόσο χάρηκα ὅταν ἔλαβα τὸ γράμμα σου. Εἶχες, ἀλήθεια, τόσον καιρὸ νὰ μοῦ γράψῃς. Ναί, εἶδα στὶς ἐφημερίδες γι' αὐτὴ τὴν παράξενη μαθητικὴ ἀπεργία. Δὲν ἐπιδοκιμάζω καθόλου τέτοια κινήματα ἀπὸ μαθητές. Καὶ μοῦ φάνηκε πολὺ δικαία ἡ τιμωρία τῶν πρωταιτίων. Δὲν ξέρω μόνο μήπως μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς παρασύρθηκαν ἀπὸ ἄλλους, ὄχι μαθητές, ποὺ ἔχουν συμφέρο νὰ γίνουνται ἀναστατώματα καὶ φασαρίες. Εἶναι φοβερὸ τέτοιοι ἄνθρωποι νὰ ἐκμεταλλεύσουνται ἀθῶα παιδιά!..

Γέρο τοῦ Μωριᾶ, δὲν διαγωνίζονται μὲ τρεῖς μόνο Ἀσκήσεις. Ἔπρεπε νὰ στεῖλῃς μιὰ Συλλογὴ ποὺ νὰ ἔχῃ τὸ λιγώτερο δεκαπέντε. Ἀλλ' οὔτε κι' αὐτὲς οἱ τρεῖς ποὺ ἔστειλες εἶναι καλές. Ἄφησε λοιπὸν νὰ συνηθίσῃς κι' αὐτὸ τὸν χρόνο, νὰ μάθῃς, λύνοντας καὶ μελετώντας τὶς Ἀσκήσεις ποὺ δημοσιεύω, καὶ ὅταν θὰ προκηρυχθῇ νέος Διαγωνισμός, τοῦ χρόνου, τότε κάνεις μιὰ Συλλογὴ ὅπως πρέπει καὶ μοῦ τὴν στέλνεις.

Εὐχαριστῶ, ***Ἀγκάθι***, γιὰ τὶς εὐχές. Πολὺ ὡραῖα μοῦ περιγράφεις τὸ ἐπαρχιώτικο Πάσχα, ποὺ ἀληθινὰ εἶναι πιὸ ζωηρὸ καὶ χαρούμενο ἀπὸ τὸ πρωτευουσιάνικο. Τὸ μόνο τοῦ «σκοτεινό» σημεῖο εἶναι αὐτὸ τὸ σφάξιμο τῶν ἀρνιῶν, ποὺ στὰς Ἀθήνας δὲν γίνεται τόσο δημοσίᾳ οὔτε ἀποτελεῖ ἐκδήλωση πασχαλιάτικης χαρᾶς. Δυστυχῶς, αὐτὴ ἡ αἱματοχυσία δὲν θὰ λείψῃ παρὰ ὅταν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι γίνουν φυτοφάγοι — πρᾶγμα ποὺ δὲν τὸ ἐλπίζω πολύ...

Παραστικά, ***Λευκάτα***. Ἡ ἐπιθυμία σου, καθὼς θὰ εἴδες, ἔγινε πρὶν μοῦ τὴ γράψῃς. Καλὰ καὶ ἅγια ὅσα λές, ἀλλὰ δὲν ἐφαρμόζουνται στὰ κομμάτια τῆς Σελίδος. Ἀλλοίμονο ἂν δεχόμουν ἔκτενῆ διηγήματα ὅσο ἕνα τοῦ Παπαδιαμάντη. Γιὰ τὴ Σελίδα θέλω μικρά, σύντομα, περιεκτικὰ κομμάτια, ποὺ μπορεῖ νὰ μὴν εἶναι καὶ καθαυτὸ διηγήματα. Κι' ἀπ' αὐτὰ βάβαια ἀποκλείονται οἱ μεγάλες περιγραφές. Ὁ γράφων πρέπει νὰ φτάνῃ ἀμέσως στὴν οὐσία —τὴν οὐσία ἐκείνη ποὺ ἐσὺ βαρεθῆκες ζητώντας σ' ἕνα πασχαλινὸ διήγημα γνωστοῦ συγγραφέα, σ' ἐφημερίδα, καὶ τἄφησες στὴ μέση...

Ἀλήθεια, ***Σιμόνη***, ἐν' ἀπὸ τὰ θέλγητρα τοῦ Πάσχα εἶναι ποὺ γιορτάζεται σχεδὸν πάντα μὲ ὡραῖο καιρό, κατάλληλο γιὰ ὑπαίθριο. Πολὺ σπάνια ἡ Ἀνάσταση γίνεται μὲ κακοκαιρία. Καὶ πολὺ σπάνια ἡ βροχή, ὁ ἀέρας, τὸ κρύο, ἐμποδίζουν τὸ ὑπαίθριο πανηγύρι. Γι' αὐτὸ σὲ μᾶς ἐδῶ, ποὺ ἀγαποῦμε τόσο τὰ ὑπαίθρια πανηγύρια, τὸ Πάσχα εἶναι ἡ μεγαλύτερη γιορτὴ τοῦ χρόνου· ἐνῶ στὴ Δύση, ὅπου οἱ ἄνθρωποι ἀγαποῦν καλύτερα τὸ σπίτι μὲ τὴ φωτιὰ —κι' ἔξω νὰ πέφτῃ χιόνι— ἡ μεγαλύτερη γιορτὴ εἶναι τὰ Χριστούγεννα.

Τί μοῦ λές, ***Ἰντάμενε Ἀετέ***, καὶ τὴ Μεγάλη Πέμπτη εἴχατε φέτο σχολεῖο; Ἄσχημο! νὰ γίνεται μιὰ ἀπὸ τὶς κατανυκτικώτερες λειτουργίες τὸ πρωΐ, κι' ἀντὶ νὰ ἤσαστε στὴν ἐκκλησιά, νὰ κάνετε μάθημα σὰν καθεμέρα—αὐτὸ δὲν δικαιολογεῖται μὲ κανένα τρόπο. Τὰ βαρελότα δὲν συμβολίζουν τίποτε ἀπολύτως. Μικροὶ καὶ μεγάλοι, οἱ ἄνθρωποι ἀγαποῦν νὰ ἐκφράζουν τὴ χαρά τους μὲ κρότους. Γι' αὐτὸ τὸ Πάσχα οἱ μεγάλοι ρίχνουν κανονιές, καὶ τὰ παιδιὰ ρίχνουν βαρελότα—ὅσο τουλάχιστο τἀφίνει ἡ ἀστυνομία. Γιὰ τὸ ἄλλο, τὸ εἶπα πολλὲς φορές: Ὁ «πνευματισμὸς» ποὺ ἰσχυρίζεται πὼς ἐπικοινωνεῖ τάχα μὲ «πνεύματα, μὲ ψυχές, μὲ τὸν ἄλλον κόσμο, εἶναι πλάνη ἢ ἀγυρτεία.. Μόνο κάποια περίεργα «ψυχικὰ φαινόμενα» ὑπάρχουν ποὺ τὰ ἐξετάζει ἡ ἐπιστήμη, καὶ πρὸς αὐτὸ τὸν σκοπὸ μεταχειρίζεται τὰ ***μέντιουμ***, ἀνθρώπους δηλαδὴ ἐξαιρετικοὺς ποὺ μποροῦν νὰ ὑπνωτίζουνται, νὰ βλέπουν μακριά, νὰ προαισθάνουνται, νὰ διαβάζουν τὴ σκέψη τοῦ ἄλλου κτλ.—ὄχι ὅμως καὶ νὰ προφητεύουν τὸ μέλλον, νὰ λένε τὴν τύχη. Μέντιουμ, ποὺ ἰσχυρίζουνται πὼς τὸ κάνουν κι' αὐτό, εἶναι ἀγύρτες.

Αὐτὸ κι' ἂν εἶναι δύσκολο, ***Ἠχώ!*** Αὐτοσκιτσάρεται κανεὶς σ' ἕνα γράμμα πρὸς φίλο του, πρὸς ἐμένα. Ἀλλὰ νὰ κάμῃ τὸ σκίτσο γιὰ διαγωνισμό, θὰ δυστάσῃ πολύ, θὰ σκεφθῇ, θὰ ὑπολογίσῃ, καὶ θὰ γράφῃ ψεύτικα πράγματα γιὰ νὰ κάμῃ ἐντύπωση. Κι' αὐτοσκιτσάριομα χωρὶς εἰλικρίνεια δὲν θὰ εἶχε καμμιὰ ἀξία. Μόνο ἔξυπνο καὶ καλογραμμένο μπορεῖ νἆναι, δηλαδὴ λογοτεχνικό. Ἀλλὰ τότε γιατὶ νὰ μὴν κάμουμε ἕναν οἱονδήποτε λογοτεχνικὸ διαγωνισμό;

Μακεδονικὸν Ἐντελβάϊς, εἶπα στὸν κ. Φαίδωνα πόσο σοῦ ἄρεσε ἡ Ἐπιστολή του γιὰ τὰ γραμματόσημα, γιατὶ καὶ σὺ κάνεις συλλογὴ καὶ συχνὰ αἰσθάνεσαι τὴ χαρὰ καὶ τὴ συγκίνηση νὰ βρίσκῃς ἕνα σπάνιο γραμματόσημο καὶ νὰ τὸ κολλᾷς πάνω στὴν εἰκόνα του ποὺ ἔχει τὸ Δεύκωμά σου. Μοῦ ἄρεσε κι' ἡ περιγραφὴ τῆς ὡραίας ἡμέρας. Σοῦ ἔστειλα ἑπτὰ τετράδια.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀνανεώνεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, δρ. 10. — Τὰ ἐγκριθέντα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν ἕως τὴν 30 Νοεμβρίου 1934. Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α, ἀνήκουν σὲ ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Βοεροπούλα, κ. (ΕΘ) Ἔφηβος Πειραιῶς, ἁ. (ΑΣ). Ἀθῶα Ὕπαρξις, κ. (;;).

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων: Ἀγριολούλουδο, ἁ. Δούλη Δωδεκάνησος, κ, Μυοσωτὶς, κ.

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἀπορρίπτονται: «Ὁ τυφλὸς» τοῦ ***Προμάχου τῆς Ἐλευθερίας***. Ὡς πρωτόλειο δὲν εἶναι κακό, ἀλλὰ ὑστερεῖ σὲ πολλὰ ὥστε νὰ θεωρηθῇ δημοσιεύσιμο. Ἂς ἐξακολουθήσῃ ὁ φίλος μας καὶ στὸ τέλος θὰ ἐπιτύχῃ.—«Χιονισμένη φύσις» τῆς ***Δεσποινίδος Πεισματάρας***. Πολὺ κοινό, περιγραφὴ ἐλλιπής.—«Ἡ μικρὴ ἀνθοπώλις» τοῦ ***Τορεαντόρε***. Ἀκατάλληλο γιὰ τὴν Διάπλασι.—«Ὁ τάφος τοῦ στρατιώτη» τοῦ ***Ε***[6]. Αὐτὰ τὰ πολεμικὰ κομμάτια θέλουν πολὺ δόκιμη πέννα γιὰ νὰ εἶναι καλά. Ὁπωσδήποτε αὐτὸ ἔχει πολλὰ προσόντα, ποὺ φαίνεται ὅμως σὲ πολλὰ σημεῖα ἐξαιρετικὰ ἐπηρεασμένο ἀπὸ τὸν «Καιρὸ τοῦ Βουλγαροκτόνου» τῆς κυρίας Δέλτα. Δικές σας ἐντυπώσεις νὰ γράφετε, παιδιά μου. «Ὁ ἥλιος καὶ ἡ νύχτα» τῆς ***Τσαχτσινουλάας***. Εἶναι λαϊκὴ παράδοσις ἢ πρωτότυπο κομμάτι, ἢ διασκευὴ ἀπὸ ξένο; Αὐτὸ ἔπρεπε νὰ τὸ σημειώσῃ ἡ ***Τσ***. Γιὰ νὰ ξέρῃ πὼς νὰ τὸ κρίνῃ. Ἂν εἶναι ἑλληνικό, ἤθελε διαφορετικὸ γράψιμο, πιὸ ἁπλό, σὲ γλῶσσα ἀγνὴ δημοτική.—«Σκοτάδια» τοῦ ***Μελαχολικοῦ Ὀνείρου***. Ὡραῖο τὸ θέμα, ἂν καὶ κοινό, καὶ καλὴ κι' ἡ ἀνάπτυξις. Ἡ γλῶσσα ὅμως πολὺ ἀνώμαλη. Ἐπίσης ξανάλεει πολὺ συχνὰ τὰ ἴδια πράγματα.—«Τὸ σπίτι μὲ τὰ σκοτεινὰ παράθυρα» τοῦ ***Α. Β.*** Ἀφήνει τὸν ἀναγνώστη σὲ μιὰ ἀπορία ἂν ἔχῃ συνέχεια ἢ ὄχι. Ἴδιος ἡ τελευταία φράσις: «Πρέπει νὰ ξεδιαλύνω τὸ μυστήριο αὐτό», κάτι τέτοιο ἀφήνει νὰ ἐννοηθῇ. Περμένω λοιπὸν τὴ σχετικὴ ἀπάντηση ἢ τὴν συνέχεια.—«Αὐτὴ εἶναι ἡ ζωή» τῆς ***Α. Α.*** Θέμα κοινότατο, ἀνεπτυγμένο χωρὶς καμμιὰ πρωτοτυπία.—«Συμβουλεύεστε με» τοῦ ***Ταξειδιώτη***. Χαριτωμένο ποιηματάκι, ἄρκετὰ καλὰ στιχουργημένο καὶ μὲ πολὺ χιοῦμορ. Τελειώνει ὅμως κάπως ἄκαιρα. Δὲν θὰ μποροῦσε νὰ διορθωθῇ λιγάκι στὸ τέλος; —«Ἀρχίζει ὁ Χειμώνας» τοῦ ***Ἑλληνικοῦ Ἰδεώδους***. Γράφηκε στὶς 13 Μαρτίου, ποὺ σὲ λίγο ἀρχίζει ἡ ἄνοιξη. Εἶναι λοιπὸν ἐντελῶς παράκαιρο. Ἂς στεῖλῃ τώρα ὁ φίλος μας ἕνα καλοκαιρινό

καὶ τὸ φθινόπωρο ξαναστέλνει αὐτὸ τὸ ποίημα, κάπως περισσότερο δουλεμμένο. —Θὰ ἐξακολουθήσω.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: ***Κλέφτην*** **τοῦ** *21* (περαστικά· εὐχαριστῶ πολύ· θὰ τὸ διαβάσω μὲ τὴ σειρά του·) ***Μίκυ-Μάους*** (τί νὰ γίνῃ, θὰ τό... ὑποστῇς κι' αὐτό· φαντάσου ἂν ἦσουν καταδικασμένη νὰ περάσῃς ὅλη σου τὴ ζωὴ στὸ σχολεῖο ὡς μαθήτρια!) ***Φαέθοντα*** (ἔστειλα· σὲ συγχαίρω γιὰ τοὺς καλοὺς βαθμούς· δὲν πειράζει, γράφε μου μόνο ὅταν σοῦ ἐπιτρέπουν τὰ μαθήματα·) ***Φίλημο Σκιᾶς*** (ἔστειλα· θὰ τὸ διαβάσω μὲ τὴ σειρά του·) ***Φιφίκαν*** (πολὺ ὡραία ἡ περιγραφὴ τοῦ τοπείου ποὺ εἶχες μπροστά σου, ξαπλωμένη στὸν πευκῶνα τοῦ σχολείου, τὴν ὥρα του παιχνιδιοῦ· σὰ γρήγορα δὲν χτύπησε τὸ κουδούνι;...) ***Μπὶλ-Σπὶλ*** (τὰ ἔλαβα ὅλα· καλὴ κι' ἡ γελοιογραφικὴ σειρά, ποὺ ἴσως τὴ δημοσιεύσω —ἴσως, γιατὶ ἔχω πολλὲς καὶ δὲν περισσεύει τόπος νὰ δημοσιεύω συχνά· γαλλικὰ περιοδικὰ δὲν παρακολουθῶ; ἀφότου ἔπαυσαν δυὸ πραγματικῶς ἄριστα, τὸ «St Nicolas» καὶ τὸ «Magazin d'Education». τώρα ποιό εἶναι τὸ καλύτερο δὲν ξέρω·) ***Χλωμὸ Δουλούδι*** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ· βέβαια κάθε πρῶτο δύσκολο· ναί, μπορεῖς νὰ στείλῃς καὶ μετάφραση γιὰ τὴ Σελίδα· ἔστειλα 10 τετράδια·) ***Ἠλίαν Ι. Ἀνδρεόπουλον*** (ἀφοῦ ἔχεις Ὁδηγό, διάβασέ τον μὲ προσοχὴ καὶ συμμορφώσου· τὰ λάθη ὅλ'αὐτά·) ***Μαύρην Προσωπιδοφόρον*** (δὲν πειράζει, στὸ τέννις πᾶς τοῦ χρόνου ποὺ θὰ εἶσαι πιὸ δυναμωμένη· ξέρουν ὁ μπαμπάς κι' ἡ μαμμά· σοῦ ἔστειλα 5 τετράδια· δὲν πιστεύω, μὲ τὸ σήμερα κι' αὔριο, νὰ κάμῃς πάλι τόσον καιρὸ νὰ μοῦ γράψῃς·) ***Μαργιολάκι*** (ὦ, κι' οἱ γυναῖκες ἐξαίρετα ἀποκτοῦν «μαθηματικὲς γνῶσεις», ὅταν προσέχουν κι' εἶναι λογικές· γι' αὐτὸ ἐλπίζω νὰ πάρῃς μεθαύριο καλὸ βαθμὸ καὶ στὰ μαθηματικά· ὡστόσο σὲ συγχαίρω γιὰ τὰ ἐννιάρια·) ***Λήμνιον Ἀνθὸν*** (δὲν πειράζει, θὰ μοῦ γράψῃς πιὸ συχνὰ τὸ καλοκαίρι·) ***Χιονισμένον Παρνασσόν***, ***Ἀγράμπελην*** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσους ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν *20* ***Ἀπριλίου*** θὰ παντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς ***Α' Περιόδου*** (1879 — 1898) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἕκαστος τόμος δρχ. *25*, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. *28,50* διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ. *40* διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς ***Β' Περιόδου*** (1894 --1933), ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 40 τόμους ὑπάρχουν οἱ 39 (διότι ὁ τοῦ 1918 ἔχει ἐξαντληθῇ). Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894 - 1928 τιμῶνται ἕκαστος (ἐκ σελίδων 416) ἄρραφος δρ. *80* καὶ ραμμένος δρ. *85*. Οἱ δὲ ***Τόμοι τοῦ 1929, 1930, 1931, 1932 καὶ 1933*** τιμῶνται ἕκαστος (ἐκ σελίδων 624) ἄρραφος δρ. *110* καὶ ραμμένος δρ. *115*.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ. *5* ὁ ἄρραφος καὶ δρχ. *15* ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. *35* εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 268ου Διαγωνισμοῦ. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου δεκταὶ μέχρι 28 Ἰουνίου

240. Λεξίγριφος

Ἀρχαία, μὲ τὸ ἄρθρο της,
Ἂν πάρῃς κάποια πόλη,
Θεὸν ἀπὸ τοὺς δώδεκα
Θἀκούσουμ' εὐθὺς ὅλοι.

Γλυκόλαλο Ἀηδονάκι

241. Στοιχειόγριφος

Σκάλα, πάτωμα, ταβάνι,
Ὅλα ἐγὼ τὰ καθαρίζω.
Νὰ μοῦ βγάλῃς μόνο φτάνει
Τἀρχικό, καὶ σὲ ποτίζω.

Τρίο Κορτεζίνο

242. Διπλοῦς Μεταγραμματισμὸς

Ἄλλαξε τὸ Πῖ σὲ Μῖ
Καὶ θὰ μεταμορφωθῇ
Τὸ ἑλληνικὸ βουνὸ
Σ' ἕναν ξένο ποταμό.
Μὰ ἕνα γράμμ' ἂν τοῦ ἀλλάξῃς
Καὶ τοῦ βγάλῃς τ' ἀρχικό,
Μ' ἀπορία θὰ κοιτάξῃς
Ἄλλον ξένο ποταμό.

Πρέμαχος τῆς Ἐλευθερίας

243. Ἀναγραμματισμὸς

Τῆς Ἑλλάδος κάποια χώρα
Σπλάχνο σου θὰ γίνῃ τώρα,
Ἂν τὴν ἀποκεφαλίσῃς
Καὶ τὴν ἀναγραμματίσῃς.

Ὀλιβιέρος Κρώμβελ

244. Δίζυγον

* * * * * * *
* *
* * * * * * *
* * * *
* * * *
* *
* *
*

Νάντικατασταθοῦν οἱ ἀστερίσκοι διὰ γραμμάτων οὕτως ὥστε νὰ ἀναγινώσκωνται: Ὁριζοντίως ἄνω, ἀρχαῖος σκληρὸς τύραννος· κάτω, ζῶον φορτηγόν. Καθέτως ἐξ ἀριστερῶν, πόλις τῆς Ἑλλάδος, κινητήριος δύναμις, φυσικὸς λιμήν, ἀργοναύτης.

Μακεδὼν

245. Κρυπτογραφικὸν

1 2 3 3 4 5 2 6 7 8	=Ἀρχαῖος ποιητὴς
2 4 5 2	=Ζωϊκὸν ὑγρὸν
3 4 5 2	=Πόλις
4 3 4 8 8 7 8	=Ποταμὸς
5 2 4 7 8	=Ἐκ τῶν δώδεκα
6 4 3 4 2 8	=Ἀριθμητικὸν
7 5 3 7 8	=Τὸ κατώτερον κοινω-
8 2 5 7 8	=Νῆσος [νικὸν στρῶμα

Μιχ. Π. Νούσιας

246. Τετραπλῆ Ἀκροστιχὶς

Τἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν κάτι τέρπον τὴν ἀκοήν· τὰ δεύτερα γράμματα ἀκρωτήριον, τὰ τρίτα ἀγίαν καὶ τὰ τέταρτα συφόν:

1, Χώρα τῆς Ἀσίας· 2, Μυθικὸς ληστής· 3, Πόλις τῆς Βαυαρίας· 4, Αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου.

Ἑλληνικὸν Ἰδεῶδες

247. Μικτὸν

υο - ποσς - α - νρ - υευαι

Λεβάντα

248. Γρῖφος

α ε ι
α α ε ε ι ι
οὐ δ' γε ε ε ζος τὸ
α α ε ε ι ι
ο ε ι

Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν *Πνευματ. Ἀσκήσεων* τοῦ φύλ. 7

66, Σινάπι (Σινᾶ, πῖ).—67. Μιλᾶνον (μῖ, λᾶ, νον).—68. Χωραΐτης - χωριάτης.—69. Ὁ Τίγρης, ἡ πίγρις.

70. ΦΡΕΣΤΗΣ 71. Πηνειός,
ΕΒΡΑΙΟΣ Ἀλφειός, Στρυ-
ΣΕΙΡΙΟΣ μών, Δούναβις,
ΙΟΥΔΑΙΑ Βόλγας, Ρῆ-
ΚΡΙΤΙΑΣ νος, Ἀδίγης
ΜΟΥΣΙΚΗ —72. Τὸ πτε-
ΣΚΑΠΑΝΗ ρωτὸν εἶναι τὸ Κ: Καλλιόπη, σΚύλος, νίΚη, ΣτοΚχόλιμη, ΦιλοΚτήτης.—73 *Γονεῖς τίμα*. (Ἡ ΓΟΕΝΙΤ ἀνάγνωσις κατὰ στίχον ἐκ τῶν ἄνω βουστροφηδόν. Αἱ λέξεις τῆς ἀκροστιχίδος: ΓΟνατον, ΈΝτομον, ΈΙΣθμα, ΊΤαλία, ΜΑΜΑνη). — 74. Ἔμαθε γδυτὸς καὶ νψέπεται ντυμένος.—75, *Ἡ Διάπλασις διαπλάττει* (ι διὰ π, λα σ' εἴς, διὰ πλα τί).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[ΑΔ'—267]

Φάνη Ἄφαντε, ποῦ βρίσκεις ἀκαταδεξία; εἶσαι ἡ Μπ. Παζ.;

Ἀγράμπελη

[ΑΔ'—268]

Μπούμ! Σφίγξ τῶν Πάγων = Ι. Σδάρνα. Φιφίκα=Βαλμᾶ. Μὲ ἕναν σμπάρο δυὸ τρυγόνια!

Φίγκαρο

[ΑΔ'—269]

Ἀγράμπελη, στὸ γιορτασμά σου δέξου χίλιες ἀγνὲς εὐχούλες. *Νινούλα*

[ΑΔ'—270]

Ταξιδιώτη, καὶ κατ' ποῦ εὑρίσκεσαι ἐξακολουθεῖς νὰ χάφτῃς μυῖγες;

Μαργιολάκι

[ΑΔ'—271]

Ἀνταλλάσω τετραδιάκια μ' ὅλους-ες. Δ/σις: Πόπη Μουζᾶ, Κύπρου 11, Θεσσαλονίκη διά: *Μυρέλλα*

[ΑΔ'—272]

«Θεῖασε Σαίξπηρ», σωπαίνετε, γιατὶ σᾶς γνωρίζω πολὺ καλά. Φίγκαρο, εὐχαρίστως. *Φιφίκα*

[ΑΔ'—273]

Λιλιάνα μας, στὴ γιορτούλα σου χρυσὲς εὐχούλες.

Μίκυ-Μάους, Νινούλα

[ΑΔ'—274]

Γιακουδό, πόσο σὲ κάνω γαῦτο ὅταν καμαρώνῃς γιὰ μεγάλη.

ΚΟΚΚΙΝΟΣΚΟΥΦΙΤΣΑ

[ΑΔ'—275]

Στέφεν, πῶς πάει ὁ θυμὸς μὲ τὸν Πατρινὸ ἀρχισαλίγκαρο;

ΚΟΚΚΙΝΟΣΚΟΥΦΙΤΣΑ

[ΑΔ'—276]

Πρωτομπαίνουσα στὸ σαλονάκι τῆς Διαπλάσεως, ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικὰ μὲ διαπλασοπούλες τῆς μέσης Τάξεως. Ἡ Δ/σις μου εἶναι: Mr. Ant. Theocharidés, Galata, en face de Tunnel, No 11, Istambul (Turquie) Διά:

Βοσποπούλα

[ΑΔ'—277]

Πρίγκιπα Σερνίν, πότε θἄρθετε στὰς Ἀθήνας; *Ἐλίζα Λάντι*

[ΑΔ'—278]

Ὅσα διαπλασόπουλα ἔλαβαν μέρος στὸν διαγωνισμό, παρακαλοῦνται νὰ γράψουν στὴν ὁδὸ (ΛΔ—148), διότι κατὰ λάθος ἐστάλθησαν εἰς ἄλλην ὁδό.

Θίασος Χόλλυγουντ

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι